PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 35 lir

Leta XVI. - Št. 298 (4761)

TRST, sreda 14. decembra 1960

RESTAVRACIJA IN KAVARNA ..NOVA GORICA.. NOVA GORICA

De Gaulle se je včeraj vrnil v Pariz iz Bone kjer so francoski vojaki ubili sedem Alžircev

Uradno poročilo govori o 118 mrtvih med neredi v zadnjih dneh, vtem ko alžirska vlada javlja, da je padlo nad tisoč Alžircev - Tudi v Oranu in Alžiru so bile včeraj nove demonstracije Alžircev in ultrasov - Protest muslimanskih senatorjev

PARIZ, 13. — General de Gaulle se je nocoj vrnil iz Alžirije v Pariz. Z letalom je odpotoval iz Bone. Ob prihodu na pariško letališče je izrekel samo nekaj besed, in sicer: «Je ena sama politika. Potrebno je nadaljevati jo, ker je pravilna politika.»

General de Gaulle bo govoril po radiu in televiziji 20. decembra. Domnevajo, da pred tem dnem ne misli govoriti po radiu.

Pred generalovim odhodom iz Bone so bile v popoldanskih urah v tem mestu nove demonstracije Alžircev, ki so vzklikali neodvisnosti in Ferhatu Abasu ter so nosili zastave alžirske osvobodilne fronte. Tudi danes je francoska vojska streljala na demonstrante. Po uradnih zatrjevanjih je bilo ubitih sedem Alžircev in dva Francoza. Okoli 50 demonstrantov pa je bilo ranjenih.

Na več krajih so se popoldne zbrale skupine demonstrantov: na eni strani Alžirci v starih predelih mesta, na drugi strani pa Francozi v središču mesta. V obeh primerih so pripadniki varnostnih sil streljali na demonstrante.

Demonstracije so bile tudi v Oranu in manjše tudi v Alžiru. V Oranu so voditelji francoskih ultrasov odredili za jutri konec stavke. Francoski ultrasi so danes skušali znova napasti arabski del Orana. Pri tem so se spopadli z varnostnimi silami. Policisti so metali na demonstrante solzilne bombe. Tudi v arabskem delu mesta so pripadniki republikanske garde napadli alžirske demonstrante. Popoldne so francoski ultrasi spet demonstrirali po ulicah mesta. Nad mestom je stalno krožil helikopter.

V alžirskem mestnem predelu El Ketter se je danes ogromna množica Alžircev udeležila pogreba žrtev včerajšnjih pokolov. Med pogrebom so Alžirci vzklikali svobodni Alžiriji in Ferhatu Abasu. Policisti in žandarji so jih začeli razganjati in slišali so se tudi streli. V Blidi je demonstrirala večja skupina Alžircev, ki so nosili zastavo alžirske osvobodilne fronte ter vzklikali svobodni Alžiriji. Tudi to skupino so varnostne sile napadle.

V evropskem delu Alžira je promet danes normalen. Mnogo trgovin pa je bilo še zaprtih. Po vsem mestu so razmeščeni močni oddelki policistov, vojakov in padalcev. Vsi izhodi iz arabskega dela mesta so obdani z bodečo žico. V francoski del je mogoče prit: samo skozi ozek prehod, ki ga stražijo vojaki. V notranjosti arabskega dela mesta krožijo po vseh ulicah oddelki vojakov, padalci pa stražijo sinagogo, kjer so včeraj Alžirci dvignili alžirsko zastavo. Vse stene sinagoge so popisane z gesli, kakor «smrt kolonializmu», «živela alžirska vlada», «živela alžirska osvobodilna fronta».

Ravnatelj za informacije v generalni delegaciji Coupe de Frejac je zvečer na tiskovni konferenci izjavil, da je med neredi v zadnjih dneh v Alžiriji zgubilo življenje do sedaj 118 ljudi. V Alžiru je bilo 96 mrtvih, med katerimi 6 Francozov, 370 ranjenih, med katerimi 53 Francozov in 317 Alžircev. Oplenjenih je bilo 500 trgovin. Aretirali so 216 ljudi, 104 osebe pa so internirali.

V Oranu je bilo 18 mrtvih, ki so vsi Alžirci, ter 100 ranjenih. Aretirali so samo sedem Francozov, medtem ko je med Alžirci 300 aretiranih. Oplenjenih je bilo deset trgovin, dvanajst avtomobilov pa zažganih.

To so seveda uradni podatki. Kakor pa je v OZN izjavil predstavnik alžirske vlade Jazid, je bilo ubitih nad tisoč Alžircev.

Včeraj so prispela iz Alžirije v Pariz prva letala polna ranjencev. Istočasno pa so odhajali z letali v Alžir novi vojaki. Tudi z drugih letališč odhajajo novi oddelki padalcev in vojakov v Alžir.

V Parizu so danes ponovno zaplenili progresivni dnevnik «Liberation» in ga obtožili napada na notranjo in zunanjo varnost države. «Humanite» objavlja poziv demokratičnim delavcem in zagovornikom miru v Alžiriji, naj začnejo kampanjo proti načrtom generala de Gaulla v zvezi z Alžirijo.

Zveza francoskega tiska pa je danes odločno protestirala pri notranjem ministrstvu zaradi zaplembe številnih časopisov.

Današnji «Le Monde» piše, da ni mogoče na podlagi obsega alžirskih demonstracij v odnosu do celotnega prebivalstva zatrjevati, da jih je «nahujskala peščica agitatorjev». «To, nadaljuje list, pomeni ignorirati moč manjšin, ki nastopajo ob skupnih idejah z ljudstvom, ter ponavljati argumente, glede katerih sta tunizijski in marški primer dokazala, da imajo zelo majhno vrednost.»

Trditve generala Crepina, da je demonstracije v Alžiru in Oranu povzročila «peščica agitatorjev», so izzvale živahno reakcijo med devetnajstimi muslimanskimi senatorji. Nocoj so objavili izjavo, s katero ponovno ugotavljajo, da se nič ni spremenilo in da «še vedno, kakor v preteklosti, obstajata dve meri in dve uteži: strogost in zatiranje za ene, popuščanje ali sodelovanje z drugimi».

Senatorji sporočajo, da so sklenili «kot znak prvega simboličnega protesta», da se ne bodo udeležili razprave o Alžiriji, ki je določena za 15. decembra v senatu.

Maroški kralj Mohamed je poslal predsedniku alžirske vlade Ferhatu Abasu brzojavko, s katero mu izreka sožalje zaradi dogodkov v Alžiriji. Mohamed izreka nato upanje, da bodo ti dogodki uvod v novo dobo za alžirsko ljudstvo, t. j. v dobo svobode in neodvisnosti.

Predstavništvo alžirske vlade v Amanu pa je danes izbralo 300 jordanskih prostovoljcev, ki jih bodo začeli vežbati v jordanskih taboriščih ter jih bodo nato poslali v Alžirijo. Konec oktobra je predstavnik alžirske vlade izjavil, da bodo kmalu poslali v Alžiriji skupno 2500 jordanskih prostovoljcev.

Danes so sindikati, zveza trgovinskih zbornic in Rdeči polmesec ter druge jordanske organizacije poslale gospodarskemu svetu Arabske lige v Kairu brzojavko, s katero zahtevajo, naj se začne gospodarski bojkot proti Franciji. Brzojavka obsoja nato francoska grozodejstva v Alžiriji.

—«»—

Sovjetski protest ZDA zaradi Laosa

LONDON, 13. — Moskovski radio je nocoj sporočil, da je sovjetska vlada poslala danes ameriški vladi noto, s katero obtožuje ZDA, da se vmešava v suverene pravice laoške vlade. Nota pravi, da ZDA podpirajo uporniško skupino generala Nosavana, s tem da mu pošiljajo orožje, strelivo in denar. To je očitna kršitev izjave o Indokitajski na ženevski konferenci leta 1954. Razen tega skuša ameriška vlada prisiliti laoško ljudstvo, da zapusti pot, na katero je stopilo, t.j. politiko miru, nevtralnosti in narodne enotnosti, ter skuša doseči, da bi Laos še vedno služil politiki vojaških blokov in napadalnih načrtov.

Na koncu pravi nota, da bo krivda za posledice padla v celoti na ameriško vlado.

V Parizu je predstavnik francoskega zunanjega ministrstva sporočil, da se bodo proti koncu tedna sestali v Parizu zunanji ministri Velike Britanije, Francije in ZDA in bodo razpravljali o Laosu.

Kakor poroča hanojski radio, je vrhovno poveljstvo Patet Laosa ukazalo vsem svojim vojaškim formacijam, naj začnejo v vsem Laosu gverilske akcije v podporo vladi Suvane Fume ter naj pomagajo pri obrambi prestolnice Vientiane. Vojska upornega generala Nosavana je začela danes obstreljevati s topništvom Vientiane. Vojaki kapetana Kong Leja so zavzeli položaje ob reki Mekong.

Uporniški radio v Savanaketu je sporočil, da so se poslanci, ki podpirajo Nosavana, sestali v Savanaketu; za predsednika vlade je bil imenovan princ Boun Oum. Radio je dodal, da je bil general Nošavan imenovan za ministrskega podpredsednika in za obrambnega ministra.

—«»—

201 oseba mrtva med snežnim viharjem

NEW YORK, 13. — Zaradi velikega snežnega viharja, ki je zajel včeraj New York, je zgubila življenje 201 oseba. Vihar, ki je bil najbolj silovit od leta 1947 do danes, je ponehal včeraj popoldne, toda vse ulice so zametene. Včeraj je bilo v New Yorku 12 stopinj pod ničlo. Danes je na tisoče delavcev na ulicah, da jih očistijo snega. Na tisoče avtomobilov je še vedno pod snegom. Na nekaterih letališčih so že vzpostavili promet.

Medtem ko se položaj počasi boljša v vzhodnih državah, je področje velikih jezer zajel nov snežni vihar. Snežni viharji so zajeli štirinajst držav.

—«»—

KAIRO, 13. — Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je včeraj v spremstvu ministra za kmetijstvo in kolonizacijo ZAR Sajeda Maroja obiskal pokrajino El Tahrir.

Poziv OZN, naj ne ostane pasivna do francoskih pokolov v Alžiriji

Afriško-azijska skupina v OZN poziva Hammarskjoelda, naj odločno nastopi pri francoski vladi in naj zavzame jasno stališče glede alžirskega vprašanja - Zorin je podprl predlog za referendum pod nadzorstvom OZN

NEW YORK, 13. — Vlada ZAR je pozvala OZN, naj ne ostane pasivna spričo prelivanja krvi, ki ga povzročajo imperialisti v Alžiriji. Državni minister Abdel Kader Hatem je odločno protestiral proti divjaškemu pokolu, ki ga vršijo francoske čete nad Alžirci. «OZN, je pripomnil, ne more ostati pasivna spričo teh zločinov proti pravicam človeka, ki so postali pravi genocid nad alžirskim ljudstvom, ki ga vršijo francoske imperialistične sile.»

V političnem odboru OZN se je včeraj in danes nadaljevala razprava o Alžiriji. Včeraj popoldne je predsednik afriško-azijske skupine burmanski predstavnik U Tant izjavil, da je skupina dobila poročilo o dogodkih v Alžiriji in da znaša število mrtvih zaradi dogodkov v zadnjih dneh okoli tisoč. U Tant je poudaril, da je afriško-azijska skupina bila zelo vznemirjena, ko je zvedela za te množične pokole, in zato zahteva, naj politični odbor pospeši debato in naj naglo izglasuje resolucijo, ki zahteva referendum pod nadzorstvom OZN.

Iraški delegat je izjavil, da morajo dogodki v Alžiru sedaj prepričati OZN, da intervenira tudi zaradi jasnega poizkusa Francozov, da bi vsilili svojo rešitev. Obtožil je ZDA, da pomagajo Franciji in ji dovoljujejo, da uporablja orožje NATO v Alžiriji, ter je napovedal, da bo v kratkem prišla iz Kitajske materialna pomoč. Na koncu je iraški delegat izjavil, da de Gaulle sedaj ne obvladuje več položaja.

Nigerijski delegat je pozval OZN, naj intervenira, ZDA pa naj prenehajo podpirati Francijo v Alžiriji.

Jordanski delegat je izjavil, da ni samo Francija odgovorna za nadaljevanje vojne v Alžiriji, temveč tudi tisti, ki vojaško, finančno in politično podpirajo Francijo.

Razprava se je nadaljevala danes popoldne. Prvi je govoril sovjetski predstavnik Zorin, ki je obtožil zahodne države, da so krive nadaljevanja vojne v Alžiriji. Izrekel je zaskrbljenost zaradi možnosti razširitve vojne na Tunizijo in Marško. Ti dve državi bi lahko postali žrtev «pravice do zasledovanja», na katero se sklicujejo francoski vojaki. Zorin je pripomnil, da vsi narodi sveta pričakujejo od OZN, da bo storila vse mogoče, da vzpostavi v Alžiriji mir in pravičnost. Obtožil je zatem ZDA in NATO, da podpirajo Francijo v vojni proti Alžircem, in je dodal, da kolonialisti strašijo s komunizmom v Afriki in skušajo preprečiti, da bi alžirska vlada dobivala pomoč od drzav, ki so zavzele stališče proti kolonializmu. Zatem je Zorin izjavil, da se skušajo ZDA polastiti alžirskega bogastva, zlasti njenega naravnega plina in petroleja ter si na ta način zagotoviti prodor v Afriko. Pripomnil je, da je alžirska vlada na splošno priznana kot predstavnica alžirskega ljudstva, in je dodal, da bi bili moralj francoski voditelji že zdavnaj začeti pogajanja z alžirsko osvobodilno fronto na podlagi enakopravnosti. Dodal je, da je vojna v Alžiriji ošibila položaj Francije v Evropi in zahodnonemška vlada je to izkoristila za okrepitev svojega položaja v škodo pravih interesov miru.

Zorin je zatem izjavil, da s pravnega stališča politika generala de Gaulla lahko pripelje samo do ponovnega zmanjšanja francoskega ugleda, in je dodal, da skuša general varati javno mnenje, da bi se izognil rešitvi alžirskega vprašanja in da bi ohranil francosko nadvlado v Alžiriji.

Zorin je dalje izjavil, da je de Gaullov govor od 16. septembra 1959, ki je obljubljal samoodločbo alžirskemu ljudstvu, bil samo zavlačevalna spletka francoskih vodilnih krogov, ker ni vseboval nobenega praktičnega ukrepa za izvajanje te pravice. Kar se tiče referenduma, pa predstavlja veliko nevarnost, ker temelji na upanju francoske vojaške zmage v Alžiriji, neskončno odlaga samoodločbo in predvideva razdelitev Alžirije na podlagi zatrjevanih etničnih delitev.

Zorin se je odločno uprl slehernemu načrtu razdelitve Alžirije. S tem v zvezi je izjavil, da so belgijski kolonialisti povzročili ljubosumnost med svojimi francoskimi zavezniki. Dalje je Zorin izjavil, da so zahteve alžirske vlade v celoti upravičene, in zato ima OZN dolžnost pomagati Alžircem, da izvajajo svojo pravico do samoodločbe ob upoštevanju interesov Alžircev in Francozov.

Na koncu je Zorin podprl resolucijo afriško-azijskih držav, ki zahteva referendum v Alžiriji, katerega naj organizira in nadzoruje OZN. Pripomnil je, da v trenutku, ko išče OZN rešitev alžirskega vprašanja, je Francija zakrivila nove zločine in je napojila s krvjo alžirsko zemljo, ko je odredila streljanje na tisoče razoroženih Alžircev.

Etiopski delegat je pozval Francijo, naj sprejme nadzorstvo OZN. Kubanski delegat je izjavil, da so spremembe, ki jih je Francija vnesla v svojo alžirsko politiko, bolj taktične kakor pa realne, in da hoče dati Francija nekaj zadoščenja svetovnemu javnemu mnenju, toda hoče predvsem obdržati saharski petrolej, ki pripada alžirskemu ljudstvu.

Libanonski delegat je pozval zahodne države, naj si izprašajo svojo vest ter naj se vprašajo, ali je njihova podpora za vojno v Alžiriji služila interesom njihove zavezniče Francije in interesom miru. Dodal je, da bi plebiscit pod nadzorstvom OZN po njegovem mnenju preprečil vsakršne ugovore. Poudaril je nevarnost, da se vojna razširi, ter je zahteval naglo intervencijo OZN. Razprava se je nadaljevala ob 21. uri po srednjeevropskem času in tedaj je govoril senegalski delegat.

Proti koncu včerajšnje seje Varnostnega sveta v zvezi s Kongom je tunizijski delegat Mongi Slim omenil možnost, da se alžirsko vprašanje poslavi pred Varnostni svet.

Odbor za Alžirijo v afriško-azijski skupini je pripravil danes pismo, ki bo morda še danes izročeno Hammarskjoeldu v imenu te afriško-azijske skupine.

Pismo bo zahtevalo od Hammarskjoelda: 1. Naj zahteva od francoske vlade konec napadov na alžirsko civilno prebivalstvo. 2. Naj sprejme primerne ukrepe, ki jih sedanji položaj narekuje.

Hkrati bosta predsednik skupine, predstavnik Kameruna, ter predstavnik Burme U Tant posredovala pri Hammarskjoeldu in zahtevala, naj Hammarskjoeld javno zavzame stališče do zadnjih dogodkov v Alžiriji. Neki član skupine je poudaril, če Hammarskjoeld pogostoma zavzema stališče o velikih svetovnih dogodkih, je sedaj prišel zanj trenutek, da zavzame stališče o alžirskem vprašanju.

Predstavnik alžirske vlade Jazid je včeraj izjavil, da so dogodki v Alžiriji bili poizkus uničenja vsega alžirskega ljudstva. Dodal je, da znaša število žrtev več tisoč, ki so povečini mrtvi. Izrekel je mnenje, da je v nedeljo umrlo v Alžiriji več ljudi, kakor v Kongu od začetka kongoške krize. Jazid je pozval vse afriške in azijske delegacije, predvsem pa delegacije afriških držav, ki so naklonjene Franciji, naj podprejo resolucijo, ki zahteva intervencijo OZN za organiziranje referenduma.

Zatem je Jazid izjavil, da so Alžirci začeli demonstrirati po dveh dneh demonstracij francoskih ultrasov, ki so napadali politiko generala de Gaulla glede Alžirije in tudi francosko vojsko. Dodal je, da francoska vojska ni reagirala. Toda ko so Alžirci demonstrirali s svojimi zastavami za neodvisnost, je francoska vojska nanje streljala. Na koncu je izjavil, da so dogodki zadnjih dni predstavljali plebiscit ter pravi referendum, s katerim je alžirsko ljudstvo zavzelo stališče za neodvisnost in za sedanjo alžirsko vlado.

Predsednik republike poklical na razgovor Mora in Malagodija

Gronchi skuša vplivati na desnico da pristane na sodelovanje s PSI

Mrzlična dejavnost vodilnih političnih osebnosti - «Giustizia» izključuje možnost bližnje vladne krize - Senat odobril šestmesečno podaljšanje veljavnosti zakona o filmski cenzuri

(Od našega dopisnika)

RIM, 13. — V senatu so danes zaključili razpravo o vladnem zakonskem predlogu, s katerim se veljavnost obstoječih določb o filmski cenzuri podaljša do 30. junija 1961, ker veljavni zakon zapade konec leta in ker baje ni bilo časa pripraviti novega modernega zakona o filmski cenzuri. Obstoječi zakonski predpisi glede filmske cenzure datirajo še izza fašizma.

Minister za turizem in prireditve Folchi je v svojem govoru dejal med drugim, da filmske cenzure ni uvedel fašizem, ampak da izhaja že izpred prve svetovne vojne: zakon Giolittija iz leta 1913 in pravilnik Salandre iz leta 1914 vsebujeta določila o nadzorstvu nad filmsko proizvodnjo. Nekatere spremembe je uvedel ukrep Nitti-Mortara leta 1920.

Fašizem v začetku ni uvedel bistvenih sprememb, šele leta 1927. in kasneje leta 1940. je uvedel ostrejše ukrepe, ki pa so bili ukinjeni leta 1945. Ustavodajna skupščina se je vrnila k zakonu iz leta 1923 in sprejela določila, ki so v veljavi še sedaj. Leta 1956 so predložili parlamentu nov zakonski osnutek o cenzuri filmske proizvodnje; dve leti kasneje so ga, z nekaterimi spremembami poslanske zbornice same, ponovno predložili v diskusijo, a do danes še ni bil odobren.

Vprašanje filmske cenzure se je zaostrilo zlasti po nekaterih posegih sodnih oblasti na škodo filmov, ki jih je bila ustrezna vladna komisija že odobrila, kar je izzvalo energične proteste vseh, ki imajo kakršno koli zvezo s filmsko proizvodnjo. Minister Folchi je dejal, da je vlada proučila tudi vprašanje pristojnosti organov in postopkov in ha predložila pristojni senatni komisiji ustrezne spreminjevalne predloge, o katerih bo parlament izrekel svoje mnenje.

Minister je nato poudarital potrebo, da se podaljša veljavnost obstoječih predpisov in zagotovil, da vlada ne bo zahtevala novega podaljšanja ampak da bo poskrbela, da se odobri čimprej nov zakon o filmski cenzuri.

Po njegovem govoru je senat odobril vladni zakonski predlog; proti so glasovali le socialistični in komunistični senatorji. Nato so začeli diskusijo o pooblastilu vladi, da more izdajati ukrepe o znižanju carinskih postavk, da bi mogli pospešiti vzpostavitev enotne skupne carinske tarife v okviru evropskega skupnega tržišča. Po krajši diskusiji je senat odobril zahtevano pooblastilo. Delegacija komunističnih senatorjev se je danes popoldne zglasila pri predsedniku senata Merzagori in zahtevala, da Segni odgovori, pred odhodom na konferenco NATO, na nekatere interpelacije glede naslednjih vprašanj: resolucija ZN o Južni Afriki; Kongo; Alžirija; konferenca NATO. Na te interpelacije bo vlada odgovorila prihodnji petek.

V poslanski zbornici so bila na dnevnem redu razna vprašanja, nato pa so nadaljevali diskusijo o zakonskem predlogu Macrelli, ki predvideva priznanje pokojnine vsem tistim bivšim železničarjem, ki jih je fašistični režim odpustil iz službe zaradi njihovega protifašizma. Glede tega vprašanja obstaja tudi predlog liberalca Bozzija, ki predvideva priznanje pokojnine le tistim, ki so ob odpustitvi imeli že 10 let službe. Po kratkem odmoru so oba predloga združili, obdržali pa so glavno omejitev predloga Bozzi, proti čemur so ostro protestirali tako nekateri socialistični in komunistični poslanci, pa tudi Macrelli sam, in poudarili, da odklonitev predloga Macrelli pod pretvezo pomanjkanja ustreznih sredstev skriva dejansko diskriminacijo na škodo antifašistov, medtem ko se je za epurirane fašiste poskrbelo, da so mogli obnoviti svojo kariero.

Zatem je predsednik zbornice prečital interpelacije raznih poslancev, o vprašanjih zunanje politike, o stališču italijanske vlade glede alžirskega vprašanja itd. v zvezi z debato o tem vprašanju v generalni skupščini OZN.

Zunanji minister Segni odpotuje jutri v Pariz na zasedanje zunanjih ministrov dežel atlantskega pakta. Ob tej priliki se bo sestal z avstrijskim zunanjim ministrom Kreiskim, s katerim bo skušal določiti predhodno vprašanje postopka, datum in kraj, kjer se bodo vršila pogajanja o vprašanju Južne Tirolske.

V teku današnjega dne so se vršili številni razgovori vodilnih političnih osebnosti. Vsa ta mrzlična dejavnost je nedvomno posreden dokaz o težkočah, na kateri naleti KD pri poskusu reševanja občinskih in pokrajinskih odborov in o vplivu, ki ga ima ta okoliščina na trdnost Fanfanijeve vlade. (Tu gre za zunanjo nevarnost; pa tudi znotraj ministrskega sveta ne gre vse gladko: na poslednji seji je prišlo do ostrih spopadov med ministri Sullom, Bojem in Pastorejem na eni strani, in Scelbo, Pello in Gonello na drugi strani, ki so Sullu očitali «enostranski» poseg v sindikalni spor elektromehaničnih delavcev, pa tudi do spora med Fanfanijem in Segnijem glede stališča italijanske vlade do alžirskega vprašanja, pri čemer je Segni zagovarjal Francijo, Fanfani in ostali «levičarski» ministri pa ugovarjali, da se Italija ne sme zameriti arabskim deželam.)

Govoriti o krizi vlade bi bilo sicer preuranjeno, vendar imajo današnji razgovori dejansko obeležje krize. Naštejmo jih po vrstnem in časovnem zaporedju: Dopoldne je predsednik republike sprejel v avdicijenco političnega tajnika KD Mora. Na Montecitoriu se je Malagodi dolgo razgovarjal s Piccionijem, ki se je pred tem razgovarjal z državnim podtajnikom predsedstva vlade Delle Favejem, Scelba je govoril z Morom. Sullo se je razgovarjal z Realejem, ki je imel pozneje razgovor z La Malfo in Pieraccinijem. Pieraccini je imel razgovor s Pretijem. Predsednik vlade Fanfani se je razgovarjal zvečer z La Malfo, dopoldne z Gavo, zvečer z Guijem. Po sedmi zvečer je Gronchi imel razgovor z Malagodijem, kasneje pa ponovno z Morom.

Predmet teh razgovorom se kaj lahko uganiti: sestava upravnih odborov levega centra, ki jim nasprotuje predvsem Malagodi in desno krilo KD. Kakšen je bil uspeh teh razgovorov? Ali je Gronchiju uspelo prepričati Malagodija, da pač ne gre drugače in da mora pristati na sestavo takih odborov v Firencah, Milanu, Benetkah, Genovi itd.? Če naj verjamemo temu, kar piše jutrišnja številka socialdemokratskega glasila «Giustizia», bi morali odgovoriti pritrdilno. «Kakor vsako leto pred božičem, imamo tudi letos «stratego krize», ki razširjajo svoje črne napovedi glede usode vlade v januarju. Med temi se to pot odlikujejo tambronijevci, fašisti, komunisti in «carristi». Zdi se, da se zanašajo na Malagodija, ki pa je v razgovoru z novinarji na Montecitoriu izrazil svoj optimizem glede «božičnega» razvoja notranje politike, hkrati pa izrazil svojo zaskrbljenost nad stanjem v Alžiriji. Alžirija, to je res «težaven» upravni odbor — je dejal novinarjem. Skratka: besedičenje strategov krize (ki že napovedujejo vlado Gonelle, s podporo liberalcev in monarhistov) je mlatev prazne slame».

A. P.

—«»—

Novo imenovanje v Kennedyjevi vladi

WASHINGTON, 13. — Novoizvoljeni predsednik ZDA Kennedy se je danes vrnil v Washington, kjer je sporočil, da bo Robert McNamara postal tajnik za obrambo v njegovi vladi. McNamara ima 44 let in je predsednik družbe «Ford Motor Co.».

Adlai Stevenson, ki je bil imenovan za ameriškega poslanika v OZN, je danes na tiskovni konferenci izjavil, da bo njegova naloga skrbeti, da se vzdrži položaj ZDA v sedanjih okoliščinah, ko Zahod ne nadzoruje več Združenih narodov. Glavno vprašanje ZDA v tujini je «identificirati se z državami, ki nastajajo». Dodal je, da mora Amerika ohraniti zahodno zavezništvo ter podpirati neodvisnost in gospodarski razvoj novih držav.

Včeraj je osem velikih volivcev iz države Mississippi in pet iz države Alabama sklenilo, da ne bodo glasovali za Kennedyja. Prav tako pa ne bodo glasovali za Nixona. V ponedeljek bodo namreč veliki volivci uradno izvolili novega predsednika. Omenjenih trinajst bo glasovalo za senatorja Byrda.

Osem velikih volivcev iz Mississippija in pet iz Alabame pa so edini, ki odklanjajo podpiranje Kennedyja in Nixona. Toda njihov sklep ne bo praktično imel nobenega učinka, ker razpolaga Kennedy z zadostno večino, in sicer s 300 glasovi, dočim je za izvolitev dovolj 269 glasov.

Novice iz Jugoslavije

Zoran Polič o devizni reformi

Uveden bo en sam tečaj na podlagi en ameriški dolar za 750 dinarjev - «Borba» o kitajskih žalitvah in nedopustnem obnašanju

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 13. — Član zveznega izvršnega sveta Zoran Polič je izjavil danes v proračunskem odboru zvezne skupščine, da se bodo z devizno reformo finančni pogoji na jugoslovanskem tržišču prilagodili pogojem na svetovnem tržišču. V okviru devizne reforme bo opuščen sistem koeficientov in zamenjan s sistemom carin. Namesto dosedanjega sistema vek tečajev bo v zunanji trgovini vpeljan enoten tečaj na osnovi en dolar za 750 dinarjev.

Predsednik kitajske vlade Cuenlaj je 29. novembra na sprejemu v albanskem veleposlaništvu grobo napadel Jugoslavijo. «Ta napad, ne glede na hinavski poskus, da se prikaže kot ideološka razprava, piše nocojšnja «Borba», ni nič drugega kot poskus pritiska na Jugoslavijo, da bi se odpovedala svoji neodvisni politiki. Vlada Kitajske očitno meni, da ni dolžna spoštovati splošno priznana načela obnašanja med neodvisnimi državami. Meni, da proti Jugoslaviji lahko uporablja vsa sredstva, in s tem dokazuje, kako so ji tuja pojmovanja o enakopravnih odnosih med državami in na kakšnih sumljivih osnovah temelje njena ideološka načela. To je, ugotavlja «Borba», pokazalo tudi obnašanje kitajskega odpravnika poslov Jeha v državnem tajništvu in pa pisanje kitajske agencije, ki je noto jugoslovanske vlade ocenila kot «grobo obrekovanje kitajskega premiera». Kitajske agencije in ostali listi ponavljajo Cuenlajeve napade na Jugoslavijo in kot kaže menijo, da imajo njihovi diplomatski zastopniki pravico, da uradne obiske v državnem tajništvu lahko zlorabljajo za žalitve države, katere gostoljubnost uživajo. Skrajni čas je, zaključuje «Borba», da Kitajska spregleda, da jo kljub njeni velikosti ničesar ne osvobaja obveznosti, da se drži elementarnih predpisov obnašanja v mednarodnih, diplomatskih in med državnih odnosih.»

B. B.

—«»—

Jugosl. profesorji in arhitekti v Gvineji

BEOGRAD, 13. — S posebnim letalom Jugoslovanskega aerotransporta je odpotovala danes v Konakri skupina 13 jugoslovanskih profesorjev z družinami. Jugoslovanski profesorji bodo v Gvineji proučevali v gvinejskih srednjih šolah. Kot je znano, je v Gvineji že skupina 25 jugoslovanskih profesorjev. Z istim letalom je v Gvinejo odpotovala tudi skupina jugoslovanskih arhitektov, ki bodo na vabilo gvinejske vlade izdelali urbanistični načrt glavnega mesta Gvineje. Z njimi je odpotovalo v Konakri tudi moštvo beograjskega nogometnega kluba «Beograd», ki bo igralo z nogometno reprezentanco Gvineje. Nogometaši «Beograda» bodo ob tej priložnosti izročili moštvu Gvineje darilo nogometne zveze Jugoslavije: komplektno opremo za nogometno moštvo.

Gizenga sporočil Varnostnemu svetu da predstavlja zakonito vlado Konga

Prestolnica bo odslej Stanleyville - Poziv sto indijskih poslancev OZN in parlamentom sveta - Koča Popović poziva OZN, naj končno omogoči delovanje zakonite vlade in ustavnih organov - Čestitke skupščine pokrajine Kasaj Titu

NEW YORK, 13. — Ministrski podpredsednik v Lumumbovi vladi Antoine Gizenga je danes razglasil v Stanleyvillu, da predstavlja zakonito vlado Konga. Predsedniku Varnostnega sveta Valerijanu Zorinu je Gizenga brzojavil, da je sedaj prestolnica Konga Stanleyville.

Okoli sto indijskih poslancev je poslalo poziv Združenim narodom in parlamentom sveta, naj vplivajo, da dosežejo izpustitev Lumumbe na svobodo, sklicanje kongoškega parlamenta in razpustitev Mobutujeve vojske.

Med včerajšnjim nadaljevanjem razprave o Kongu v Varnostnem svetu je zadnji govoril jugoslovanski državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović, ki je zahteval, naj se ne glede na sklep Varnostnega sveta razpravlja o položaju v Kongu v glavni skupščini. Popović je ugotovil, da se je položaj v Kongu zelo poslabšal zaradi vmešavanja od zunaj, kar onemogoča normalizacijo razmer, ogroža obstoj in prihodnost republike Konga in s tem tudi varnost na svetu. Popović je poudaril, da vlada v Kongu popoln nered in nezakonitost, in to zaradi delovanja zasebne vojske, ki so jo organizirali in oskrbeli Belgijci in drugi kolonialistični krogi, da bi Kongu ponovno vsilili svojo nadvlado. Napadajo se ustavne oblasti v Kongu, odstranjeni so bili znani voditelji ljudstva, med njimi Lumumba, voditelj največjega narodnega gibanja, ki ga odlikuje borba za neodvisnost Konga. Koča Popović je ugotovil, da položaj v Kongu neizogibno vodi v državljansko vojno, ki bi lahko imela daljnosežne posledice. Jugoslovanska vlada, je ugotovil Popović, ne soglaša z osnovno politiko in prakso organov Organizacije združenih narodov. Se nadalje se bo zavzemala za konstruktivno rešitev, za neposredno zavzemanje OZN, da se negativni razvoj v Kongu dokončno zaustavi in obrne v pozitivno smer. To pa se lahko doseže samo z odstranitvijo vseh intervencionističnih sil in posledic njihove akcije s ponovno vzpostavitvijo zakonitosti v državi. Po mnenju jugoslovanske vlade je v interesu normalizacije odnosov potrebno eliminirati iz javnega življenja vse oborožene enote, da poveljstvo OZN prevzame vso odgovornost za varnost in normalno življenje in da se ponovno ustvarijo pogoji za normalno delovanje ustavnih organov in njenih oboroženih sil. Da bi se zagotovila v Kongu konstruktivna politika, je po mnenju jugoslovanske vlade potrebno ustanoviti posvetovalni organ, v katerem bi bile zastopane afriške države. Po normalizaciji razmer v Kongu bi bilo potrebno, da OZN pomaga Kongu, da bi premagal gospodarske in druge težave.

Ob koncu svojega govora je Koča Popović ugotovil, da bi zaostritev krize v Kongu pomenila zaostritev krize na vsej afriški celini, kar bi lahko pripeljalo do nedoglednih posledic. Poudarjajoč, da OZN lahko to prepreči, da je v preteklosti v mnogih težkih primerih uspela najti pravilno pot za rešitev zapletenih vprašanj, je Koča Popović predlagal, naj se nujno skliče glavna skupščina ne glede na sklepe, ki jih bo sprejel Varnostni svet.

Predsednik republike maršal Tito je prejel od skupščine pokrajine Kasaj iz Luluaburga brzojavko, v kateri skupščina v imenu dveh milijonov prebivalcev te pokrajine, čestita jugoslovanskemu zastopniku v Varnostnem svetu za odločno stališče, ki ga je zavzel v zvezi z dogodki v Kongu.

V začetku včerajšnje seje Varnostnega sveta je gvinejski delegat sporočil, da je gvinejska vlada sklenila umaknitj svoje čete iz sestava varnostnih sil OZN v Kongu.

Poljski delegat je izjavil, da je glavni pogoj, ki je potreben za vzpostavitev reda in zaupanja v Kongu, osvoboditev Lumumbe in vzpostavitev zakonite oblasti. Razen tega bi bilo potrebno razorožiti Mobutujeve čete ter onemogočiti tujce, zlasti pa belgijsko vojaško osebje v Kongu.

Francoski delegat pa je branil ravnanje Mobutuja.

Tunizijski delegat Mongi Slim je zahteval, naj Varnostni svet pooblasti Hammarskjoelda, da zahteva, da kongoške odgovorne osebnosti uvedejo potrebne ukrepe, da se v deželo povrne zakonitost. Dodal je, da bi moral odbor za dobre usluge čimprej odpotovati v Kongo.

Po govoru jugoslovanskega državnega tajnika in po kratkih izjavah Hammarskjoelda je bila seja odložena na sredo ob 3,30 po srednjeevropskem času.

Ustanovitev OECD

PARIZ, 13. — V sporočilu, ki so ga objavili danes ob zaključku prvega dneva konference o reorganizaciji OEEC (Evropske organizacije za gospodarsko sodelovanje), javljajo, da sta se Kanada in ZDA pridružili osemnajstim evropskim državam članicam OEEC v sklepu, da se jutri, 14. decembra, podpише ustanovna konvencija OECD (Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj).

Nova organizacija ima naslednje cilje: uresničiti čim večjo ekspanzijo gospodarstva, zaposlitve in zvišanje življenjske ravni dežel članic, ob ohranitvi finančne stabilnosti; prispevati k zdravemu razvoju gospodarstva v deželah članicah in nečlanicah, ki se nahajajo v fazi gospodarskega razvoja; prispevati k razširitvi svetovne trgovine na multilateralni osnovi, brez diskriminacij, skladno z mednarodnimi obveznostmi.

Ustanovna konvencija OECD predvideva imenovanje sveta, najvišjega organa organizacije, ki bo mogel sprejemati sklepe in dajati priporočila po vzajemnem sporazumu vseh dežel članic. Na področju trgovinske izmenjave bo OECD vršila naslednje naloge: Primerjava splošnih trgovinskih politik in trgovinske prakse na področju trgovinske izmenjave po določenih razdobjih ali na zahtevo ene dežele članice; proučitev posebnih vprašanj, ki zanimajo dežele članice proučitev kratkoročnih in dolgoročnih trgovinskih vprašanj.

Konvencijo bodo morali ratificirati parlamenti dežel članic. Upajo, da bo nova organizacija začela s svojo dejavnostjo s 30. septembrom prihodnjega leta. Sedež organizacije bo v Parizu.

Poleg sveta bo OECD imela še tri važne odbore in sicer: odbor za gospodarsko politiko, ki b

Vreme včeraj: najvišja temperatura 6.8, najnižja 4.2, ob 19. uri 6.5, zračni tlak 1001.1 pada, veter 30 km severovzhodnik, sunki 50 km, vlage 55 odst., nebo pooblačeno, morje močno razgibano, padavine 0.3 mm, temperatura morja 13.2 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 14. decembra
Vojmir
Sonce vzide ob 7.38 in zatone ob 16.21. Dolžina dneva 8.43. Luna vzide ob 2.31 in zatone ob 13.56
Jutri, ČETRTEK, 15. decembra
Kristina

Zaostritev sindikalnega položaja

Še ta teden enotna stavka 10.000 uslužbencev trgovin

Jutri se prične stavka uslužbencev čistilnic mineralnih olj - Napet položaj v podjetju AFA - Pogajanja za ILVA - Skupščina gradbenih delavcev

Včeraj je bil na uradu za delo sestanek med predstavniki obeh sindikalnih organizacilj trgovinskih uslužbencev in vseh prizadetih združenj delodajalcev. Do sestanka je prišlo na pobudo urada za delo, da bi se obnovila pogajanja, ki so se že razbila 7. decembra. Kljub temu posredovanju urada za delo ni bilo mogoče pogajanja obnoviti in so se dokončno razbila. To zato, ker so delodajalci vztrajali na svojem stališču, da izplačajo samo enkratno nagrado pred prazniki, nikakor pa se niso hoteli pogajati o povišanju plač, ki bi bile vključene v delovno pogodbo in ki bi imele stalen značaj. Poleg tega so tudi odbili razgovore o izenačenju plač med moškimi in ženskami.

Vse to pa pomeni, da bo še ta teden prišlo do enotne in odločne stavke uslužbencev trgovin, kot so že predhodno sklenili uslužbenci na skupščinah, ki sta jih sklicali Delavska zbornica in Nova delavska zbornica. Obe skupščini sta bili v ponedeljek in na obeh so sprejeli sklep, da bodo v sodelovanju s sorodno sindikalno organizacijo proglasili stavko trgovinskih uslužbencev, v kolikor bi bil zadnji poskus pogajanj na uradu za delo brezuspešen.

Točen datum morata sedaj na osnovi sklepov skupščin določiti obe sindikalni organizaciji, vendar pa je skoro gotovo, da bo stavka v soboto, za kar govore tudi objektivni pogoji, saj so takrat trgovine najbolj polne. Gre za zelo pomembno kategorijo, saj je v trgovinskih obratih raznih vrst zaposlenih okoli 10.000 uslužbencev.

* * *

Kot smo že poročali, bo 15. in 16. decembra enotna stavka uslužbencev čistilnic mineralnih olj, ki se bo začela danes ob 22. uri in končala v petek ob 22. uri. Iz stavke so izključeni samo uslužbenci Schell, ki imajo že svojo delovno pogodbo, ter Raison, Esso in Mobil Oil, kjer se sedaj že pogajajo.

Sindikalna organizacija SI LP-CGIL bo med stavko v četrtek priredila skupščino ob 10.30 na sedežu v Ul. Pondares, na kateri bo govoril vsedržavni tajnik Aldo Trespidi.

* * *

Položaj v podjetju AFA še vedno ni urejen, pa čeprav je podjetje po uradu za delo sporočilo, da bodo izplačali manjkajočih 13.000 lir. Kot smo že poročali, je namreč ravnateljstvo podjetja samovoljno izpremenilo način računanja akordnega dela, češ da je stopila v pogon nova peč in da so zato delovni pogoji drugačni. Na tak način so delavci ob mesečnem obračunu akordnega dela prejeli povprečno kar po 13.000 lir manj, kot jim je to pripadalo.

Delavci so takoj stavkali v ponedeljek in tudi včeraj podjetje ni obratovalo. Včeraj so se delavci sestali na enotni skupščini, na kateri so izrazili zaskrbljenost zaradi ravnanja podjetja in tudi nezaupanje do ravnateljstva. Delavci zahtevajo jamstva, da se bo položaj izpremenil in da bo prišlo še ta teden do pogajanj, kjer naj zadevo uredé. V kolikor pa bi ravnateljstvo skušalo zavlačevati, so na skupščini sklenili, da se v ponedeljek ponovno prične s stavko. Ravnateljstvo je zagotovilo uradu za delo, da bodo danes izplačali manjkajočih 13.000 lir, vendar pa ni dalo nobene obljube glede načelne rešitve vprašanja.

* * *

Danes se obnovijo pogajanja med sindikalnimi predstavniki in predstavniki podjetja ILVA, ki so se prekinila 13. oktobra, tako da je bilo dovolj časa, da se prouči nov zapleten način izplačevanja dohodkov ter druga vprašanja, ki so povezana z obnovitvijo delovne pogodbe. V bistvu gre za praktično uveljavitev novega sporazuma, ki je bil v vsedržavnem okviru podpisan pretekli petek med generalnim ravnateljstvom in tremi federacijami kovinarjev.

Ta sporazum v bistvu predvideva: 1. Dohodki bodo upoštevali odnos do delovnega učinka in se bodo sedaj dejansko povišali za 4.5 odst. 2. Ponovno se zniža delovni urnik za dve tedenski uri. 3. Dogovorili se bodo za nov ustrezen način razdelitev dela in kvalifikacij.

* * *

V petek bo na uradu za delo sestanek med tržaškimi in tržiškimi kovinarji CRDA z ravnateljstvom, da bodo ponovno razpravljali o vrsti perečih vprašanj zvezanih s plačilnim sistemom.

* * *

V ponedeljek je bila pomembna skupščina delavcev gradbene in lesne stroke, na kateri je bil prisoten vsedržavni tajnik Carlo Carri in na katerem so razpravljali prvenstveno o organizacijskih vprašanjih.

Med drugim je bila zelo zanimiva razprava o ustanovitvi blagajne za gradbene delavce, ki jo že predvideva delovne pogodba. V to blagajno naj bi načeloma plačevali določen prispevek tako delavci kot delodajalci in obstaja že v raznih pokrajinah po Italiji. Na ta način zbrana sredstva bi služila za pomoč brezposelnim delavcem, za pomoč v primeru bolezni in nezgod. Možne so seveda tudi druge pobude, kot na primer v Padovi, kjer pošiljajo s temi sredstvi na letovanje otroke gradbenih delavcev, ali kot v Turinu, kjer skrbe za invalide.

* * *

V petek bo ob 18.30 skupščina pleskarjev v dvorani v Ul. Pondares 8. Govora bo o obnovi delovne pogodbe, ki zapade 1. januarja in bodo že pripravljeni predlogi.

INCA sprejema prošnje za vpis v bolniško blagajno trgovcev

Vsedržavno združenje krošnjarjev - ANVA opozarja na zakon o obveznem bolniškem zavarovanju za trgovinsko stroko, za katerega se je edina ta organizacija vneto borila. ANVA tudi opozarja vse prizadete, da se je dogovorila z vsedržavnim podpornim zavodom INCA, da bo ta ustanova opravila potrebne prošnje. Zato ANVA poziva vse krošnjarje, trgovce na drobno, prodajalce časopisov, trgovske zastopnike itd., da naj se obrnejo na urad INCA Ul. Zonta 2 prvo nadstropje med uradnimi urami od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 19.30 tako za pojasnila kot za sestavo prošenj za vpis.

ZVEZA PARTIZANOV TRŽAŠKEGA OZEMLJA, ZVEZA POLITIČNIH PREGANJANCEV TRŽAŠKEGA OZEMLJA, ANPI in ANPPIA priredijo v nedeljo, 18. t. m. ob 15. uri na strelišču NA OPČINAH počastitev spomina PINKA TOMAZICA IN NJEGOVIH TOVARIŠEV.

Sinoči v sejni dvorani županstva v Zgoniku

Prva seja novoizvoljenega zgoniškega občinskega sveta

Za župana je bil spet izvoljen Alojz Pirc, odborniki pa so Vladimir Cibic, Stanko Milič, Karlo Grilanc in Albin Hrvatin

V sejni dvorani zgoniškega županstva je bila sinoči prva seja novoizvoljenega občinskega sveta. Prvi seji so prisostvovali vsi občinski svetovalci, in sicer 12 svetovalcev, ki so bili izvoljeni na Listi demokratične enotnosti ter trije svetovalci opozicije, ki so bili izvoljeni na Slovenski listi.

Sejo je otvoril bivši župan Alojz Pirc, in sicer kot najstarejši svetovalec. V imenu vseh svetovalcev se je zahvalil občanom za zaupanje, ki so ga izkazali s tem, da so prisotne izvolili v novi občinski svet. Prav tako se je tudi zahvalil vsem onim svetovalcem in odbornikom, ki so sodelovali v občinski upravi od leta 1956 pa do teh dni ter storili mnogo dobrega v korist občine in občanov. Poudaril je, da bo moral novi občinski svet nadaljevati po tej poti, saj je problemov, ki jih bo treba rešiti v naslednjih štirih letih, na pretek.

Potem so bili prebrani zapisniki volilne komisije o izidu volitev, nato pa so svetovalci podali dokaz pismenosti. To je pač bila samo formalnost, ki jo predpisuje zakon in ji je torej bilo treba zadostiti.

Sledile so volitve župana. Svetovalci so dobili vsak svojo polo papirja z imeni vseh izvoljenih članov občinskega sveta in vsakdo je prekrižal ime onega, ki naj bi bil župan. Skrutinatorji, ki so po glasovanju pregledali glasovnice, so ugotovili, da je bil za župana ponovno izvoljen Alojz Pirc, ki je prejel 12 glasov, 3 glasovnice pa so bile oddane prazne.

Novoizvoljeni župan se je svetovalcem zahvalil za izkazano zaupanje, potem pa je spregovoril svetovalec Just Pegan, ki je županu čestital ter izrekel nekaj priložnostnih besed.

Potem so bile še volitve dveh odbornikov in dveh namestnikov. Za odbornika sta bila izvoljena Vladimir Cibic in Stanko Milič, za namestnika pa Karlo Grilanc in Albin Hrvatin.

S tem je bil dnevni red prve seje zgoniškega občinskega sveta izčrpan. Župan je še sporočil, da bo naslednja seja takoj po praznikih, svetovalci pa so se zmenili, da bodo seje ob sobotah zvečer.

—«»—

Seja obč. odbora

Včeraj je bila redna seja tržaškega občinskega odbora, na kateri so obravnavali številna upravna vprašanja in sprejeli razne sklepe o javnih delih, socialnem skrbstvu, o personalnih zadevah in dražbah za dodelitev del. Tako so odobrili med drugim izdatek 2 milijonov lir za občinska dela pri gradnji železniškega podvoza, izdatek 401.500 lir za namestitev treh hidrantov proti požaru v Ulici Catullo, izdatek 3 milijonov za nakup šestih vozil «Benelli 150» itd.

Odbor je nadalje odobril 5.574.000 lir izdatka za plačilo bolniških vzdrževalnih za reveže, 1.624.214 lir za zdravila občinskim revežem v septembru in 1 milijon za nakup jeklenih polic za mestno knjižnico. Dr. Cumbat je poročal odboru o težaških tarifah na sadni in zelenjadni tržnici na debelo; razpravljali so tudi o imenovanju novega predsednika upravne komisije Acegata, ki je dr. Fazzini, in o komisiji sami ter o premestitvi poštajališča na tramvajski progi št. 3 in 9 v Ulici Campo Marzio (ob postaji pri Sv. Andreju).

Zupan dr. Franzil je sporočil odbornikom, da bo država odstopila občini svoja poslopja v vrednosti 250 milijonov lir s pogojem, da sezida občina za enako vsoto ljudskih stanovanj s posojilom, ki ga bo vračala 35 let in za katero bo država prispevala 1 odstotek obresti. Občinski svet bo moral odobriti zadevni načrt, ki ga bodo potem poslali pristojnemu tehničnemu uradu.

Občinska gradbena komisija pa je odobrila načrt za gradnjo konvikta ENAOLI v Ulici Campanelle, v katerem bo prostora za 100 notranjih gojencev, za 80 gojencev s polovično oskrbo in za večjo skupino zunanjih učencev. Konvikt bo stal na površini 6000 kv. m, za njegovo gradnjo pa bodo potrošili pol milijarde lir.

—«»—

Vprašanje poslanca Vidalija o nakazilu železarni ILVA

Poslanec KPI Vidali je naslovil na ministra za državne udeležbe vprašanje v zvezi z vestjo o nakazilu 13 milijard in 600 milijonov lir za obnovo železarne ILVA v Škednju. Vidali vprašuje, ali je teh 13 milijard in 600 milijonov prvi obrok 30 milijard, ki so potrebne za popolno obnovitev železarne; ali bodo leta 1964 uvedli novi integralni ciklus proizvodnje litega železa in ali so že določili dela, ki bodo omogočila uvedbo tega integralnega cikla, kot je zgraditev pomola za ladje od 25 do 30 tisoč ton, za zgraditev skladišča surovin, okrepitev koksarne in novih naprav za aglomeracijo.

—«»—

Nezgoda dijakinje

Ko je včeraj popoldne 14-letna dijakinja Nada Persoglia iz Ul. Colombo 9 hotela vstopiti na avtobus št. 29, je sprevodnik prehitro zaprl vrata, ki so dijakinji stisnila desno nogo. Nada si je poškodovala gleženj desne noge in se bo morala zdraviti dober teden.

Novi odloki vladnega komisariata

Zvišanje odpravnine uslužbencem ZVU ki se prostovoljno odpovedo službi

Poleg redne odpravnine dobe še po dva meseca plače za vsako leto službe do 12 let - V kratkem bo začel veljati zakon, ki urejuje položaj vseh uslužbencev

Vladni generalni komisariat je objavil seznam ukrepov, ki bodo veljali na našem ozemlju, in tri odloke. Odlok št. 35 se tiče pooblastila Tržaški posojilnici za izdajo kreditov obrtniškim podjetjem ter spreminja zadevne ukaze iz let 1950 in 1952. Po novem odloku ne smejo posamezna posojila presegati vsote 4 milijonov lir in se morajo izdajati na podlagi menic z zapadlostjo do dveh let; z zapadlostjo treh let, če so zajamčena s stroji ali drugimi premičninami; do petih let, če so zajamčena s hipoteko.

Z odlokom št. 37 se zviša 13. plača krajevnih policijskih sil v uniformah z namenom, da se zmanjša razlika s podobnimi kategorijami državnih uslužbencev brez škode za njihove prejemke in pravni položaj, ki bodo določeni z zakonom št. 961. Zaradi tega se osnovni plači, draginjski dokladi in dokladi «Julijska krajina» doda pri določanju 13. plače kot osnova za zaračunavanje tudi nagrada za prisotnost v službi («di presenza»).

Odlok št. 36 spreminja predpise o prostovoljnem izstopu iz službe uslužbencev, ki jih je sprejela v službo bivša ZVU, osebja središča za strokovno usposabljanje delavcev (CAM) in Selada. Uslužbenci, ki predložijo prošnjo za prostovoljno odpoved službi do vključno 31. decembra 1960, dobe poleg odpravnine, določene s predpisi o delovnem razmerju, še po dve mesečni plači za vsako službeno leto, in sicer največ do dvanajst let. To velja za uslužbence, ki so bili sprejeti v službo pred 26. oktobrom 1954.

Na ta način dobi uslužbenec, ki je na primer zaposlen od leta 1948, in sicer najprej pri bivši ZVU sedaj pa pri vladnem generalnem komisariatu, odpravnino v višini 30 plač. Kdor ima na primer 60 tisoč lir plače, dobi 1.800.000 lir.

Namen tega odloka je, da se poskrbi za tiste stare uslužbence, ki ne bodo mogli po novem zakonu za ureditev vprašanja uslužbencev bivše ZVU prejemati pokojnine. Neposredno prizadeti uslužbenci so že izrazili, da niso s tem zadovoljni, marveč da zahtevajo, da se jim prizna pokojnina. Kot kaže, bo začel omenjeni zakon o uslužbencih bivše ZVU veljati z 22. decembrom, ko naj bi ga vladni generalni komisariat dr. Palamara raztegnil na naše področje.

Zakon se tiče okrog 4.800 uslužbencev bivše ZVU, od katerih jih dve tretjini odpade na policijo. Na splošno so uslužbenci s tem zakonom zadovoljni, so pa tudi izjeme. Zakon priznava vsa službena leta pri bivši ZVU in pri vladnem komisariatu in bo njegovo uveljavljenje izboljšalo večini uslužbencev prejemke, za uslužbence policije pa uvaja socialno zavarovanje. Seveda pa bodo po uveljavitvi zakona začele delovati razne komisije, ki bodo dodelile vse dosedanje uslužbence na službena mesta, ki jim pripadajo. Vsi civilni uslužbenci bodo ostali v službi v Trstu in jih ne bodo mogli premeščati. Za policijsko osebje predvidevajo, da bo polovica ostala pri javni varnosti, ostala polovica pa bo izbirala med uradniškim poklicem ali pa se prostovoljno odrekla službi. Poleg tega pa bodo lahko starejši izkoristili priliko, da pojdejo lahko v pokoj, če jim manjka do minimalne starostne meje samo 5 let.

—«»—

Redni občni zbor Sindikata slovenske šole

Dne 18. t. m. bo ob 8.30 v risalnici višje realne gimnazije v Ulici Lazzaretto Vecchio št. 9/II desno redni letni občni zbor Sindikata slovenske šole z običajnim dnevnim redom. Vsi, ki žele predložiti kak predlog, naj ga pismeno izročijo odboru sindikata do 14. tega meseca.

* * *

Pedagoški odsek sindikata slovenske šole priredi jutri 15. t. m. ob 18.30 v prostorih osnovne šole pri Sv. Jakobu predavanje: «O metodični pripravi učne ure». Predava bo prof. Egidij Košuta.

Ker je predavanje prav tako važno za učitelje kakor tudi za profesorje vabimo vse, da se predavanja udeležijo.

—«»—

Občni zbor Slovenskega fotokluba v Trstu

Danes ob 20.30 bo prvi redni občni zbor Slovenskega fotokluba v Trstu v Ul. Geppa 9-II. s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev in predsednikov pozdrav; 2. poročila; 3. spremembe pravil (dopolnitev imena); 4. poročilo nadzornega odbora; 5. volitve; 6. razno.

Člani so naprošeni za številno udeležbo in točnost.

—«»—

Planinsko predavanje SPDT

SPDT priredi v petek 16. t.m. ob 20.30 v «Gregorčičevi dvorani» v Ulici Geppa 9 planinsko in turistično predavanje **«Iz naših planin in iz tujih krajev».** Predavala bo dr. Sonja Mašera s predvajanjem številnih barvnih diapozitivov. Danilo Micheluzzi pa bo predvajal barvne filmske posnetke z letošnjih planinskih izletov.

—«»—

Nepovabljeni gostje ponoči v gostilni

V noči med nedeljo in ponedeljkom so neznanci vdrli skozi okno na dvorišču v gostilno «Ex Bassi» v Ul. Valmaura 13. Privoščili so si najprej nekaj vina, nato pa odnesli 8.000 lir v gotovini, tri salame in 3 kg klobas v skupni vrednosti 20.000 lir. Tatvino je prijavila lastnica lokala Josipina Babič vd. Gabello, ki biva na Rotondi št. 3.

Smrtna nesreča v Drevoredu Ippodromo

Povozil ga je trolejbus s katerim se je pripeljal

Mario Siriani je izgubil življenje pod kolesi trolejbusa v bližini svojega delovnega mesta

Sinoči se je ob 20.15 zgodila smrtna nesreča ob postajališču trolejbusne proge štev. 18 v Drevoredu Ippodromo, in sicer blizu dirkališča. Zgubil je življenje 66-letni Mario Siriani iz Ulice Settefontane 73, ki je bil uslužben na dirkališču. Siriani se je pripeljal s trolejbusom, ki ga je vozil 37-letni Giovanni Leotti iz Drevoreda Elizejskih poljan štev. 7. Izstopil je na omenjenem postajališču in v rokah je nosil ročaj lopate. Stopil je na pločnik in trolejbus je odpeljal. Nenadoma pa je šofer ustavil trolejbus, ker je začutil, da so zadnja kolesa nekaj pregazila. Skočil je iz trolejbusa in zagledal pod kolesi ubogega Sirianija, ki je bil že mrtev. V trolejbusu je nastal preplah in prizor je napravil grozen vtis, zlasti na ženske.

Nihče ne more vedeti, kako je Siriani padel pod kolesa trolejbusa. Morda se mu je na pločniku spodrsnilo, ali pa je z ročajem zadel ob vozilo in padel. Bil je na mestu mrtev, ker so mu kolesa zmečkala prsni koš. Poklicali so sicer rešilni avto, toda ni bilo več nobene pomoči. Na kraj nesreče so kmalu nato prišli agenti prometne policije in zastopniki sodne oblasti, ki so po običajnih formalnostih odredili, da pokojnikovo truplo odpeljejo v mrtvašnico glavne bolnišnice. Trolejbus pa ni več vozil in so ga odpeljali v remizo, kjer je na razpolago preiskovalnim organom.

—«»—

Vreli katran delavcu v obraz

Z vrelim katranom se je včeraj popoldne opekel po obrazu, vratu in rokah 50-letni Aldo Furlan iz Istrske ulice 98. Črpal je vreli katran v rafineriji ESSO, pa mu je zaradi okvare na cevi brizgnil katran v obraz. Njegovi delovni tovariši so mu takoj priskočili na pomoč ter poklicali rešilni avto, s katerim so ga odpeljali v bolnišnico. Zdraviti se bo moral tri tedne na dermatološkem oddelku.

—«»—

Obesila se je

Danes ob 1.30 so pripeljali v mrtvašnico glavne bolnišnice truplo 63-letne Pie Brandi vd. Lazarich iz Ul. Canova 2, ki se je sinoči obesila v sobi, ki jo je imela v podnajemu pri Adelini Marizzilli vd. Pizzarelli.

Obešenko je zapazila gospodinja, ki je pogledala v spalnico, ker se ji je zdelo nekaj sumljivo, ker so bila vrata na pol odprta in je v kuhinji manjkal stol. Zdi se, da si je ženska vzela življenje v trenutku potrtosti.

—«»—

Nesreča begunca

Na ortopedskem oddelku se bo moral zdraviti približno 40 dni 40-letni albanski begunec Naue Perpepaj, ki sicer stanuje v begunskem taborišču pri Sv. Soboti. Včeraj dopoldne je Perpepaj iskal v Ul. Flavio Gioia priložnost, da bi zaslužil kakšno liro. Stal je za nekim tovornikom, pa se je zadnja stranica nenadoma odprla in mu padla na levo nogo ter mu poškodovala gleženj.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST - UL. MONTECCHI 6-II.
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

NAROČNINA
Mesečna 480 lir. — Vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska letno 1440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-1., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT. Trst

Ujeli so avtomobilsko miš

Pet oseb so prijavili sodišču zaradi prikrivanju ukradenega blaga

Agenti letečega oddelka kvesture so 1. decembra zjutraj zapazili na Trgu Stare mitnice neznanca, ki je šel v javno stranišče pred trgovino Donda na ženski strani, kmalu nato pa je prišel na cesto z moške strani. Zdelo se jim je sumljivo, ker je prej imel s seboj odejo in dežni plašč, medtem ko je nato prišel ven brez plašča in odeje. Približali so se mu in ga legitimirali; 36-letni Casimiro Simoni, brez stalnega bivališča, je dejal, da ni imel s seboj nobene stvari. Nato so ga odpeljali na sedež letečega oddelka, kjer so ga začeli zaslišavati. Medtem pa so drugi agenti napravili preiskavo v stranišču. Tu so dobili poleg omenjene odeje in plašča še nekaj drugega blaga.

Zaslišali so tudi upraviteljico stranišča, ki je rekla, da ji je Simonija priporočila prejšnja upraviteljica, češ da je dober klient in da prinese včasih kako blago v shrambo. Simoni je skraja zanikal vsako krivdo in iskal sto opravičil, nato pa se mu je odvezal jezik. Agenti so nadaljevali s preiskavo, zlasti med njegovimi znanci. Tako so v neki gostilni v Ul. San Maurizio odkrili nekatere njegove prijatelje, ki so kupovali od njega ukradeno blago. Spričo teh dokazov, ni mogel Simoni več tajiti in je priznal vrsto tatvin. Običajno je kradel ponoči iz avtomobilov razno blago, zlasti odeje in dežne plašče. Iz nekega avtomobila v Ul. Giulia je ukradel 20 kopalnih kostimov in 12 srajc, v Ul. Corridoni perilo za dojenčke in v Ul. Frausin sesalec za prah. Področje njegovega delovanja pa je bilo predvsem v Ul. San Marco in v Ul. San Michele.

Zaprli so ga v koronejske zapore in prijavili sodišču zaradi tatvine. Skupno z njim pa se bo moralo zagovarjati na sodišču še drugih pet oseb zaradi prikrivanja in nakupovanja ukradenega blaga.

Iz sodnih dvoran

Pogojno obsojen šofer ki je povzročil smrtno nesrečo

Trije mladoletni tatiči pred sodniki - Obsojen goljuf

Včeraj so sodniki kazenskega sodišča, ki mu predseduje dr. Boschini, obravnavali primer smrtne prometne nesreče, ki se je zgodila 1. oktobra lanskega leta nekaj čez 6. uro zjutraj na križišču ulic Rossetti in Eremo. Pri nesreči je izgubil življenje 16-letni Guido Braiucca iz Ulice dell'Eremo 195. Policijske oblasti in preiskovalni sodnik so dognali, da je nesrečo zakrivil 29-letni Bruno Rossi iz Ul. Rismondo 9, ki je šofiral avtobus, ki je podrl na tla pokojnega Braiucco. Zato se je moral Rossi včeraj zagovarjati zaradi nenamernega umora ter dveh prekrškov glede hitrosti motornih vozil v obljudenih krajih ter prednosti vozilom, ki prihajajo z desne strani.

Sodišče je spoznalo Rossija za krivega ter ga obsodilo pogojno in brez vpisa v kazenski list na 4 mesece zapora ter 14.000 lir globe. Poleg tega bo moral Rossi plačati prizadeti stranki odškodnino za materialno in nematerialno škodo v višini 60 odstotkov vsote, ki jo bo določilo pristojno civilno sodišče. Plačati bo moral še 25.000 lir za strokovne zastopstva zasebne stranke in 500.000 lir predujma.

Kot smo že omenili je prišlo do nesreče nekaj čez 6. uro zjutraj. Bruno Rossi, ki je uslužben kot šofer pri podjetju «Astra» je tedaj vozil na progi 29. Ko se je nesreča zgodila je bil namenjen na odhodno postajo. Ko je prišel do križišča z Ulico dell'Eremo je pogledal najprej na desno in potem na levo ter nato nadaljeval pot, ker ni opazil nikogar. Trenutek kasneje je začutil močan udarec v sprednji del avtobusa. Vozil je s približno hitrostjo 40 do 50 km na uro. Takoj, ko se je zavedel, da je nekoga podrl, je zavrl avtobus, ki se je ustavil kakih 28 metrov naprej. Pri tem je opazil nekega mladenича, ki se je s svojim kolesom zgrudil na tla na levi strani avtobusa.

Nesrečna žrtev je bil prav Braiucca, ki se je pripeljal s svojim kolesom, in sicer z veliko naglico, po Ulici dell'Eremo navzdol. Na mesto nesreče so prišli takoj prometna policija in zdravnik Rdečega križa. Ta je ugotovil, da je Braiucca umrl takoj zaradi zloma zatilnika.

* * *

Pred istim sodiščem so se morali zagovarjati 18-letni A. R. s Kontovela, 19-letni M. T. s Proseka in 18-letni B.V. s Kontovela. Vse tri mladeniče so obtožili cele rajde tatvin, največ rezervnih koles ter drugih delov vesp. B. V. so tudi dolžili, da je imel spravljeno doma puško znamke Mauser, en samokres na boben, eno pištolo Beretta ter več nabojev. Poleg tega so ga dolžili tudi, da je nosil strelno orožje izven doma.

Sodišče je priznalo M.T. za krivega raznih tatvin ter ga obsodilo pogojno in brez vpisa v kazenski list na 6 mesecev in 10 dni zapora ter 5.000 lir globe. Ostala dva obtoženca je sodišče oprostilo glede nekaterih prekrškov zaradi njune mladoletnosti, a za nekatere druge pa zaradi pomanjkanja dokazov. M. T. je oprostilo obtožbe nošnje orožja izven doma, ker obtoženec tega dejanja ni zakrivil.

Tatvine, ki so pripeljale trojico pred sodišče, so bile storjene začetku letošnjega leta. Policijski organi so odkrili krivce skoraj čisto slučajno. Nekega dne preteklega februarja so policisti opazili v središču mesta parkirano vespo, katere rezervno kolo je imelo določene znake, ki so odgovarjali rezervnemu kolesu, ki je bilo ukradeno. Takoj so poiskali lastnika motorja, ki je bil prav oče enega izmed obtožencev. Ta je povedal, da je motor kupil za sina, ki ga je tudi uporabljal. Policija je takoj zaslišala mladeniča, ki je pokazal pot do ostalih dveh tatičev.

* * *

Kazensko sodišče je včeraj sodilo tudi 23-letnemu Antonu de Marcu iz Ul. della Tesa 5, ki je bil obtožen, da je ogoljufal 70-letno Mario Vivoda vd. Pribaz iz Ul. Vigneti št. 7, Škedenj. V aprilu 1959. leta je De Marco prisilil omenjeno žensko, da je kupila od njega zavoj blaga. Zato so mu naprtili tudi obtožbo, da je prodajal blago, ne da bi imel za to potrebnega dovoljenja.

Včeraj so sodniki spremenili obtožbo v zločin zasebnega nasilja ter obsodili De Marca pogojno in brez vpisa v kazenski list na 4 mesece zapora ter 2.000 lir denarne kazni. Državni tožilec je zahteval eno leto zapora in 34.000 lir denarne kazni.

—«»—

Sreča v nesreči

Po obalni cesti je včeraj zjutraj šofiral tovornik 26-letni Gilberto Franceschini, ki se je vračal v Bologno. Kot običajno je v Trst pripeljal v prvih jutranjih urah poltovornik sadja in zelenjave za pokriti trg. Iz neznanih vzrokov, verjetno pa zaradi utrujenosti, je Franceschini pri Sesljanu zgubil nadzorstvo nad vozilom, zavozil na levo stran ceste in podrl obcestni kamen. Pri vsem pa je imel še precej sreče, ker se je le pobil in ranil po čelu in prsnem košu ter opraskal po desni nogi. Sprejeli so ga na I. kirurški oddelek in se bo moral zdraviti 10 dni.

—«»—

Avto je povozil švedskega pomorščaka

Na obrežju pred Trgom Unità je sinoči 49-letni Leonardo Donpieri iz Ulice Teatro Romano povozil z avtom 21-letnega švedskega pomorščaka Gustava Forslinga, ki je vkrcan na švedski ladji «Zelos». Forsling je skupno s svojima dvema tovarišema prečkal cesto, pa se je z njima šalil in za hip ustavil, medtem ko je privozil Donpieri, ki ni mogel tako hitro ustaviti vozila. Forsling se je pobil po levi rami in si verjetno zlomil gleženj leve noge, zaradi česar so ga odpeljali na ortopedski oddelek, kjer se bo moral zdraviti od 8 do 30 dni.

Slovensko gledališče v Trstu

V soboto, 17. t. m. ob 21. uri v AVDITORIJU v TRSTU premiera ALEJANDRO CASONA

DREVESA UMIRAJO STOJE

Drama v treh dejanjih (4 slikah)

Prevedel: JARO DOLAR
Režiser: BALBINA BARANOVIČ - BATTELINO, kot gost
Scenograf: arh. SVETA JOVANOVIČ

V vlogi Gospe Evgenie nastopa tržaška rojakinja, članica ljubljanske Drame ELVIRA KRALJEVA

Helena - Zlata Rodoškova; Tipkarica Leli Nakrstova; Pastor - Stane Raztresen; Zongler - Edvard Martinuzzi; Lovec - Sivij Kobal; Berač - Alojz Milič; Maurizio - Jožko Lukeš; Isabel Mira Sardočeva; Genoveva Valerija Silova; Felisa Miranda Caharija (Igr. šola); Gospod Balboa - Modest Sancin; Gospa Evgenija - Elvira Kraljeva, kot gost; Drugi - Julij Guštin.

Ponovitev v nedeljo, 18. t. m. ob 16.30 v AVDITORIJU v TRSTU

Opozarjamo prebivalce okoliških vasi, ki nimajo primernih dvoran, na nedeljsko predstavo igre «Drevesa umirajo stoje» v Avditoriju.

VELJAVNI GLEDALIŠKI KUPONI

Prodaja vstopnic od petka 16. t. m. dalje v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61792, ter eno uro pred pričetkom predstav v baru Moscolin Ul. Teatra Romano 2 (nasproti Avditorija).

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 14. t. m. z začetkom ob 19.30 film:

Gianni in Pinotto proti dr. Jekillu

(Gianni e Pinotto contro il dott. Jekill)

IZLETI

Zimovanje SPDT na Vojskem nad Idrijo

SPDT priredi za čobo od vključno 26. t.m. do vključno 2. januarja 1961 planinsko zimovanje na Vojskem nad Idrijo.

Na 1060 metrov nadmorske višine, s krasnimi planinskimi in športnimi smučišči, s skakalnico in vlečnico, je tudi nova planinska koča z vsem konfortom ter televizijo.

Informacije in vpisovanje do vključno 17. t.m. v Ul. Geppa 9-II.

RAZNA OBVESTILA

Slike, ki jih je posnel Mario Magajna na sprejemu 28. novembra t.l. na jugoslovanskem konzulatu, so na ogled v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška 20.

* * *

Tržaški filatelistični klub «L. KOSIR»

Danes 14. t.m. ob 20. uri občajni sestanek v novih prostorih kluba, Ul. Geppa 9-II. Delile se bodo vse zadnje novitete.

* * *

Jutri ob 15.30 uri bo v dvorani krožka «Internazionale» v Ulici Zonta 2 sestanek glavnega sveta Zveze demokratičnih žena.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN

All'Alabarda, Istrska ulica 7; de Leitemburg, Trg sv. Ivana 5; dr. Praxmarer, Trg Unità 4; Predini, Ul. T. Vecellio 24.

PROSVETNO DRUŠTVO «A. COK» Z OPČIN

priredi v nedeljo 18. t. m. ob 17. uri v PROSVETNEM DOMU na OPČINAH

VESEL POPOLDAN

ob sodelovanju domače folklorne skupine pevskega zbora prosvetnega društva «Lipa» iz Bazovice, veselega Dolinskega tria in dueta Dario in Darko.

Vljudno vabljeni!

DAROVI IN PRISPEVKI

Franc Lipovec daruje 500 lir za Dijaško Matico.

KINO

Fenice 16.00 «Maciste v dolini kraljev», technicolor, Vira Silenti, Angelo Zanolli, Mark Forest, Chelo Alonso.
Excelsior 16.00 «10 Barbableujevih medenih tednov».
Filodrammatico 16.00 «Podvig comandosov», technicolor, Dirk Bogarde.
Grattacielo 16.00 «Sla po življenju», Francoise Arnoul, Alain Delon, Lino Ventura in Sandra Milo.
Arcobaleno 16.00 «Grbec», Gerard Blain, Anna Maria Ferrero, Ivo Garrani.
Supercinema 16.00 «Pustolovščina», Gabrielle Ferzetti, Monica Vitti.
Alabarda 16.00 «Balada o vojaku». Nagrajen v Cannesu. Vladija Ivaščijov.
Aurora 16.30 «Vsi domov».
Capitol 16.00 «Grešni kozel», Alec Guinness, Bette Dawis.
Garibaldi 16.00 «Upornica Westa», technicolor, Mauren O'Hara.
Cristallo 16.00 «Redar», Alberto Sordi.
Impero 16.30 «Adua in tovarišice».
Italia 16.00 «Moj prijatelj Jeckyll», Abbe Lane, Ugo Tognazzi, Raimondo Vianello.
Massimo 16.00 «Krvnik vzhajajočega sonca», Kanjuro Arashi.
Moderno 16.00 «Latinski mož», technicolor, Deborah Kerr, Rossano Brazzi. Zadnji dan.
Astoria 16.00 «Eva», technicolor. Prepovedano mladini.
Astra 16.30 «Krvnik».
Vittorio Veneto 16.00 «Pod desetimi zastavami».
Marconi 16.00 «Divji žrebec», technicolor, George Montgomery.
Ideale 16.00 «Mačka praska».
Savona 16.00

V brk pozitivnim zveznim zakonom

Žalostna zgodba o črnih deklicah iz New Orleansa

Ameriški voditelji za štirimi stenami vse to obsojajo, v javnosti pa se ne upajo niti zmigniti - Zato rasisti lahko nemoteno divjajo

Američani, ki se tako radi vmešavajo v tuje zadeve kot nekakšni «zaščitniki trpinčenih», bi se morali ravnati po znanem starem izreku, da je treba najprej pomesti pred lastnim pragom. Mislimo na zadevo črnskega problema v nekaterih predvsem južnih državah voditeljice «svobodnega sveta». Zadeva, o kateri nameravamo pisati, je novega datuma, pa čeprav le eden izmed odrazov tega problema, ki se vleče desetletja in desetletja in to ne glede na ameriško pozitivno zakonodajo.

Protagonisti plemenske mržnje v ameriški državi «globokega Juga» Louisiani ne izbirajo sredstev v svoji kampanji proti desegregaciji dveh javnih osnovnih šol v New Orleansu. V borbi proti osnovnim pravicam človeka so strnjeni v isti fronti guverner, zakonodajna skupščina dežele ter poulična drhal New Orleansa. Vsi ti se postavljajo proti duhu časa, proti ljudskemu dostojanstvu in — proti zveznemu zakonu ZDA samih. V protestnem bojkotu dveh šol v New Orleansu, ki jih je obiskovalo okoli 1000 otrok, so se rasisti lotili celo nasilja, ustrahovanja in najrazličnejših možnosti izvajanja pritiska in — zabeležili uspeh. Sola, v katero so vpisane tri črnske deklice, je ostala brez enega samega belega učenca. V tej šoli je «beli bojkot» popoln. V drugi šoli, v kateri se je v začetku tedna edini črnski deklici pridružilo 23 belih otrok, je po vrsti groženj, vandalskih napadov, ekonomskega pritiska in preganjanja njihovih staršev na delovnih mestih, ob edini črnski deklici ostalo le 14 belih sošolk.

Ker je policija umaknila barikade za en blok stran od šole, da bi otroci in njih spremljevalci ne bili tarče žalitvam in konkretnim napadom, so rasisti svojo bitko prenesli pred same domove družin, ki so se upale postaviti po robu njihovemu «belemu kojkotu». Na domovih teh pogumnih belopoltih staršev so čez noč bila s kamenjem razbita vsa okenska stekla, telefon pa je noč in dan brnel in jim posredoval «opomine» in grožnje. In kot bi to ne bilo dovolj, je imel tudi poštar nekoliko več dela, ko je tem družinam prinašal vedno več grozilnih pisem. Sicer pa je policija domove teh pogumnejših belcev varovala, kljub temu so bili domovi nekaterih tudi huje poškodovani.

Delavska družina Gabrielle, ki je med prvimi poslala svojo 6-letno hčerko v integrirano šolo, je glavna tarča mržnje rasistov. Njihovo pritlično stanovanje so dobesedno obsuli s kamenjem. James Gabrielle, ki je bil zaposlen kot merilec porabe plina, pa ni utrpel le to škodo, pač pa je moral zapustiti tudi službo, kajti v podjetju je bil povsem izoliran, kot bi bil garjav. Razmere so se zanj tako zaostrile, da se bo čez nekaj dni z vso družino odselil iz New Orleansa, verjetno nekam na sever ZDA.

Podobne «izkušnje» doživlja tudi družina nekega metodističnega pastorja, ki vsak dan spremlja svoja dva otroka v diskriminirano šolo. Tudi njega mika, da bi se iz «vročega» New Orleansa izselil. V istem času pa starši «višje» bele rase prepisujejo svoje otroke v šole sosednjih občin, ali pa celo ustanavljajo nove zasebne šole.

S kolektivno akcijo in z združenimi sredstvi so v samih petih dneh zapuščeno tovarno avtomobilov spremenili v «čisto» in povsem moderno opremljeno šolo z osmimi učilnicami, kar naj zadošča 200 šoloobveznim otrokom. Sedaj popravljajo tudi staro zapuščeno skladišče v drugi četrti mesta, ki bo pravtako služilo za šolo. Seveda se vse to opravlja na prostovoljni bazi. Rasisti gredo sedaj, po prvem uspehu celo tako daleč, da zahtevajo, v kolikor bi pozneje bitko izgubili, v Louisiani javne šole povsem ukinili in naj bi delovale le zasebne, kjer o njih pravilniku odločajo starši. Siromašnejše družine, in to neodvisno od razpoloženja do segregacije, zasebnih šol, seveda, ne zmorejo plačevati in se skušajo prilagoditi spremembam, toda z druge strani ti ljudje žive tudi v strahu pred bogatejšimi krogi in držijo svoje otroke raje doma, ker se bojijo, da bi jim kot «izdajalcem belega plemena» delodajalci ne odvzeli kruha.

V ofenzivi belopoltih, ki se širi na vsej fronti, je zakonodajna skupščina Louisiane prekinila celo izplačevanje plač 40 učiteljem in 15 drugim nameščencem omenjene šole, v kateri je bila «blokada» porušena. Čeprav so ti ljudje svoje zadnje plače dobili konec oktobra, kljub temu so svoje delo in svoje opravke nadaljevali, kot bi se ničesar ne bilo zgodilo. In sedaj, pred nekaj dnevi, je neki anonimni meščan New Orleansa poslal po pošti šolskemu osebju te šole ček s 16.000 dolarji za zaostanke plače. S to plemenito gesto je bil rasistom zadan hud udarec. Tej gesti so sledile še druge podobne geste. V znak simpatije in solidarnosti je neka skupina newyorških črncev začela zbirati prostovoljne prispevke za družino Gabrielle in za druge družine v New Orleansu, ki so se pogumno postavile po robu rasistom.

Zadnjo besedo v pravnem aspektu šolske krize v New Orleansu ima, seveda, vrhovno sodišče ZDA, kateremu se je pravni zastopnik Louisiane obrnil z zahtevo, v kateri opozarja na kršitev doktrine o popolni zakonodajni avtonomiji posamezne države v federaciji. Toda vrhovno sodišče ZDA je že leta 1954 izdalo zakon ki Jugu ne dopušča, da bi na lastno pest vršil ali izvajal segregacijo ali integracijo v javnih šolah. Iz tega izhaja, da oblasti v Louisiani neizbežni konec, to se pravi dokončno integracijo šole le odlašajo, pa čeprav s sredstvi, ki smo jih omenili.

Ameriški Jug pa vendarle ni ves takšen. Ni tu enotnega stališča do integracije šolstva. V Virginiji na pr. so se izognili nasilju in neredom, v Severni Karolini pa so vsaki občini posebej pustili, naj v svoji kompetenci rešuje vprašanje integracije javnega šolstva. V žalostni reputaciji plemenske nestrpnosti sedaj prednjači Louisiana in še posebej New Orleans. Od 14. novembra, ko so se na temelju ukaza zveznega sodnika Wrighta 4 črnske deklice vpisale v prvi razred dveh javnih šol, je New Orleans postal prizorišče žalostne in sramotne socialne drame. Štiri nedolžne črnska deklica, ki jih spremljajo v šolo zvezni policaji, in redke pogumne družine belopoltih meščanov prav gotovo dajejo veliki delež borbi proti segregaciji, zagotovo mnogo večji delež kot vsa toliko opevana «svobodoljubna» in «humanitarna» združenja, prav gotovo mnogo večji delež kot mnogi politični voditelji po vseh ZDA, ki privatno, za štirimi stenami svojih kabinetov, obsojajo rasiste Juga, v javnosti pa še kar naprej povsem pasivno gledajo na vse, kar se v Louisiani dogaja.

L. M.

Ker ni bila zadovoljna z mladim režiserjem Jeanom Aurelom, se je Brigitte Bardot zopet zatekla k bivšemu možu Rogeru Vadimu. Ta je sprejel nalogo, da režira njen prihodnji film (BB je namreč tudi filmska producentka). Po petih letih sta tako ta dva zopet prišla v tesen stik

Knjižna zbirka, ki naj izpopolni naše knjižnice

Založba «Borec» ob 20-letnici vstaje jugoslovanskih narodov

Za dvajsetletnico začetka vstaje jugoslovanskih narodov bo založba «Borec» v letu 1961 izdala v svojem knjižnem programu vrsto knjig, ki v umetniški, dokumentarni ali memoarni obliki govore o uporu jugoslovanskih narodov proti okupatorju in domačim kvizlingom. V naslednjem objavljamo kratke vsebine nekaterih literarnih del iz tega knjižnega programa, in sicer vsebine knjig iz zbirke «Viharni časi» v prihodnjih dneh pa bomo objavili kratke vsebine nadaljnjih zbirk založbe «Borec», ki so v programu za leto 1961. Odveč bi bilo poudarjati, da je dolžnost našega človeka, da si svojo domačo knjižnico izpopolni tudi s temi deli.

Vojo Terič:

SEDEM BORCEV

Roman srbskega pisatelja Teriča zajema že legendarno snov bitke za Sutjesko. V tem njegovem najboljšem delu nastopa sedem preživelih borcev neke partizanske čete. Ranjeni, na smrt utrujeni, lačni, obkoljeni se prebijajo skozi gozdove mimo nemških zasledovalcev. Pretresljivo človeško drug za drugim umirajo, le sedmi, ki mu zagori ljubezen do partizanke, se po srditi borbi s četniki prebije na osvobojeno ozemlje potem, ko je pokopal svojo ljubezen. Umetniška zrelost je odlika tega romana.

Radko Polič:

SONCE IN CESTE

S to knjigo zaključuje avtor trilogijo «Čudežna pomlad» — «Zita zorijo» — «Sonce in ceste». Na zgodovinski dokumentaciji zgrajeni spominski opisi se s tretjo avtorjevo knjigo nanašajo na usodne dogodke za časa okupacije v bivšem kočevskem in ribniškem okrožju ter na Bazi-20, kjer je utripalo veliko srce slovenskega osvobodilnega boja in revolucije. Svojevrsten, kulturviran avtorjev stil je izredno domiselen in te tri knjige spadajo prav gotovo med najlepše knjige naše memoarne književnosti iz NOB.

Janez Vitkovič:

BELA KRAJINA

Bela Krajina je odigrala v času osvobodilne vojne tako pomembno vlogo, da zasluži knjigo, v kateri bo opisana vsa njena junaška zgodovina. Avtorju se je posrečilo zbrati v lepi obliki lepe zgodovinske kronike vsa uporniška gibanja te ljubljene slovenske deželice od najstarejših časov do osvoboditve. Zlasti je bogato zastopano obdobje NOV. S to knjigo, ki bo imela obilo pokrajinskih, folklornih in dokumentarnih slik, se bomo oddolžili belokrajnskemu uporniškemu rodu, saj je pomenila Bela Krajina slehernemu partizanu deželo zvestobe, tovarištva, neizmernega gostoljubja,

France Filipič:

POJOČI KONJI

Knjigo sestavljajo novele, ki zvečina obravnavajo mučenje in umiranje v nemških koncentracijskih taboriščih. «Pojoči konji» so simbol tega trpljenja. V noveli z istim naslovom avtor namreč opisuje jetnike, ki so v taborišču Buchenwald morali po strmi poti vlačiti težak voz naložen s kamenjem in medtem prepevati. Filipičeve novele izpolnjujejo vrzel v našem pripovedništvu, ki doslej še ni temeljito obdelano trpljenje v nemških koncentracijskih taboriščih.

VIHARNI ČASI (3. knjiga)

Knjiga spominov na partizanska leta. Prva in druga knjiga «Viharnih časov» so bili natisi najlepših radijskih oddaj «Se pomnite tovariši», tretja knjiga pa bo posvečena 10-letnici izhajanja revije «Borec», zato bodo v tretji knjigi ponatisnili izbor najlepših partizanskih spominov iz desetih letnikov «BORCA». (Naslednje leto pa bodo spet nadaljevali z natisi radijskih oddaj). «Viharni časi» imajo širok krog bralcev, saj so to spomini, ki so jih napisali borci sami in so zaradi tega verni in sveži.

Vladimir Nazor:

S PARTIZANI

Popularni stari hrvaški pesnik si pač ni mislil, da se bo šel na stara leta med vojščake svoje ljubljene domovine. Kar ni storila za domovino cela vrsta mladih, krepkih, zdravih književnikov, to je storil starec z globoko zavestjo, da je treba domovini pomagati tam, kjer jo najbolj boli — na bojišču. Njegovi spomini so napisani z zrelo umetniško besedo, polni ljubezni do partizanov.

Kulturne drobtine od tu in tam

Drama o varšavskem getu v New Yorku

V broadwayskem gledališču v New Yorku je bila v preteklih dneh krstna predstava drame The wall (Zid), dramatizirane po romanu Johna Herseya. Dramatiziral jo je romanopisec Millard Lampel, ki je dogajanje romana, ki je pravzaprav kronika človeških usod in neizmerne tragike, strnil v prikazovanje življenja ene same družine. Ta družina simbolizira vso strahoto življenja v varšavskem getu do maja 1943. Dramo sta občinstvo in kritika lepo sprejela. Nekateri očitajo delu sicer pomanjkanje napetosti, kar pa odtehta subtilna poetičnost, doživljeno upodobljena tragika in hkrati realizem ze vsako ceno.

Ceška lutkarska skupina v Italiji

Znano češkoslovaško lutkovno gledališče iz Prage, ki ga vodi Jirina Skupova, je na daljši turneji po Italiji. Kot poročajo rimski časopisi, so češki lutkarji dosegli pri italijanskem občinstvu lep uspeh.

Plače za kitajske pisatelje

V novem letu bodo kot vse kaže, na Kitajskem uvedli redne plače za priznane pesnike in pisatelje. Honorarji, ki bi jih prejemali avtorji za svoja dela, bi bili samo nekake dopolnilne nagrade. V zvezo kitajskih književnikov je trenutno vključenih 3716 književnikov, medtem ko jih je bilo leta 1949 samo 400.

Spomini na pisatelja Stefana Zeromskega

V Varšavi je izšla knjiga «Spomini na Zeromskega». Svoje spomine na tega velikega lirika v prozi, upodabljavca poljskega človeka v zadnjih stoletjih, ki je živel od 1864 do 1925, so prispevali Marija Dabrowska, Jaroslav Iwaszkiewicz, Waclaw Borowy in Jan Lechon. Spomini so urejeni kronološko.

Smrt estonskega književnika

V Oerebru na Švedskem je v starosti 69 let umrl estonski književnik August Gailit, ki se je v drugi svetovni vojni umaknil na Švedsko. Napisal je več romanov, pred katerimi sta zlasti znana dva: «Dežela naših očetov» in «Tomas Niparnaadi». V Deželi naših očetov je opisal boje za osvoboditev Estonske med prvo svetovno vojno, v drugem pa življenjsko zgodbo potepuha Tomasa Nipernaadija. Njegova dela so prevedena v 17 jezikov.

Letos 25 milijonov knjig v Jugoslaviji

Pričakujejo, da bo v letu 1965 izšlo v Jugoslaviji za 50 odstotkov več knjig kot lani, ko je v vsej državi bilo izdanih 5000 knjig z naklado okrog 26 milijonov. Letos bo skupna naklada vseh knjig v Jugoslaviji znašala okrog 25 milijonov, v letu 1965 pa se bo povečala na okrog 39 milijonov knjig.

Nogometna simfonija

Kot poroča madžarski list «Labdarugas», dokončuje znani sovjetski skladatelj Dimitri Sostakovič novo simfonijo. Imenovala se bo «Nogometna simfonija». Vedeti je namreč treba, da je Sostakovič, avtor mnogih simfonij, klavirskih in instrumentalnih skladb ter baletov, navdušen ljubitelj nogometa.

Antologija sodobne izraelske poezije

Pri založniku Albinu Michelu v Parizu je izšla antologija sodobne izraelske poezije. Pesmi je izbral, prevedel iz hebrejskega jezika in antologijo uredil Nicolas N. Lazar. Isti založnik je tudi posal na knjižni trg razpravo Židovski elementi v francoski književnosti. V razpravi, ki jo je napisal Lehrmann, so obdelani vianejši židovski elementi v francoski književnosti od njenih začetkov do francoske revolucije.

Znamke z umetniškimi reprodukcijami

V zadnjem času so poštne uprave po svetu izdale več serij novih znamk z reprodukcijami del znanih domačih likovnih umetnikov. Tako je na primer Nizozemska izdala znamko z Rembrandtovim portretom, Nigerija novo serijo s posnetki starih nigerijskih plastik, na Japonskem pa so med drugim dali v promet tudi znamko, na kateri je upodobljena popularna slika slikarja Maronoguja «Obrnjena lepotica» iz 18. stoletja.

Mednarodni klub za borbo proti cenzuri

V Londonu so v soboto ustanovili nov mednarodni klub za borbo proti cenzuri v filmu. Ustanovitelji, od katerih so mnogi tudi italijanski filmski ljudje, režiserji, umetniki in producenti, so izbrali London za sedež nove organizacije zato, ker se na Angleškem cenzura omejuje dejansko na izključno «preveč drastično prikazano seksualnost». Odbor te organizacije namerava začeti širšo kampanjo proti cenzuri, tako na Angleškem kot na evropski celini. Glavna bitka bo, kot tu menijo, bitka proti cerkvenemu in državnemu vplivu. Na prvi plenarni seji kluba je govoril italijanski režiser Federico Fellini, katerega film «Sladko življenje» je bil predmet izredno ostrih napadov in je imel Fellini s svojim filmom veliko opravka z italijanskimi cenzorji.

Vtisi in razmišljanja na potovanju skozi Avstrijo

Nobene nevarnosti ni - pravijo - za «ekonomski ali tihi Anschluss»

Normalni in specifični stiki z velikim sosedom - «Dunajčan ne more biti čistokrven» - Oton Habsburški bi mogel postati kancler, toda le teoretično

DUNAJ, *v začetku decembra* — Po izgovarjavi se je moglo takoj opaziti, da ni Avstrijec. Posamezni naglasi so v njem odkrivali čistega Bavarca. «To tudi sem,» je potrdil. Toda generalni direktor predilnice v Lienzu je bil glede tega edina izjema na vsem mojem potovanju po Avstriji. Ljudje, s katerimi smo se srečavali v dunajskih uradih in tovarnah, v jeklarni VOEST v Lienzu, v Salzburgu ali v vinskih kleteh Duernsteina in drugod, so bili vsi «čisti Avstrijci» — v kolikor, kot je nekdo o njih rekel, Avstrijec «sploh more biti čistokrven»...

«Ko se srečata Dunajčan in Pražan, zabavljajo prebivalci avstrijske metropole «se Avstrijec nujno kliče Novak, Čeh pa Mueller.» «Mnogo ljudstev je šlo skozi Avstrijo, in kri ni voda» pojasnjujejo zgodovinarji. Toda eni in drugi, skratka večina Avstrijcev, ponosno poudarja svojo nacionalnost in se čutijo užaljene, če jih na pr. njihov sosed z onstran južnih meja imenuje za Nemce. Morda so mnogi teh pred 22 leti drugače mislili, vendar danes soglasno pravijo: «Hitlerjev napad je svobodo Avstrije pokopal.»

Ni bilo malo onih, ki so to tudi okusili na lastni koži, nekateri celo v koncentracijskih taboriščih. Človek, ki je navajen na ustaljeno zahodnonemško miselnost, se na Dunaju z začudenjem čudi kako Avstrijci s ponosom govore, da so v izgnanstvu «delali proti Hitlerju», da so se v vojni «borili proti Hitlerju v uniformi ameriške ali britanske vojske», ali celo kot partizani v Franciji in Jugoslaviji. «Avstrija je bila, pravijo, zasedena dežela». To so leta 1945 priznali tudi zavezniki.

«Uspelo nam je, nadoknaditi vse ono, kar smo v času nemške zasedbe izgubili,» poudarjajo ne brez ponosa kancler Raab. Odnosi z Nemčijo, točneje z Zahodno Nemčijo, — ki je za Avstrijo edini zakoniti dedič tretjega rajha — so danes normalni in specifični. To je nujno že zaradi mnogih zgodovinskih, gospodarskih, zemljepisnih, političnih, jezikovnih, kulturnih in še vrste drugih činiteljev, ki so v preteklosti in sedanjosti, nekateri več, drugi manj, povezovali ali povezujejo oba soseda: Avstrijo in Nemčijo.

«Mi nismo kot Nemci», vztraja uradnik, s katerim sem se srečal na dunajskem Ballhausplatzu. On še posebej poudarja, da je njihovo staro geslo «leben und leben lassen» za njih še vedno veljavno «Vedno smo želeli z vsemi svojimi sosedi živeti v miru,» mi ponavljajo ljudje v raznih uradih, v raznih ustanovah, malone povsod.

Kot največjo razliko med njimi in Nemci, Avstrijci smatrajo svoje psihološke razločke, razlike v značaju in temperamentu. Kaj pa v praksi? «Nemec živi zato, da dela, Avstrijec pa dela zato, da bi živel.» To je nekakšna norma in v njeno potrditev navajajo Avstrijci tudi dejstvo, da je življenjska raven v Avstriji nižja kot v Zahodni Nemčiji. «Zato pa so cene pri nas višje, kot v Nemčiji», se na lastni račun šalijo vedno hudomušni Dunajčani.

Kaj pa jih pravzaprav najbolj veže, razen jezika, ki je podoben, pa čeprav ne povsem enak s «čisto» nemščino? Geografi pravijo, da veže Avstrijo z Nemčijo Donava, gospodarski strokovnjaki pravijo, da jih veže trgovina, diplomati pa menijo, da veže Avstrijo z Zahodno Nemčijo «dobro sosedstvo». Le redki omenjajo Otona Habsburškega, ki z avstrijskim potnim listom živi «v nemškem pregnanstvu». Vsekakor je treba poudariti, da je slednjih zelo, zelo malo, kot je malo tudi onih «zlobneževa», ki smatrajo, da Zahodna Nemčija izvaja gospodarski «Anschluss» Avstrije. Ali ni morda v vseh teh trditvah vendarle nekaj resničnega?

«Ofenziva zahodnonemškega kapitala ograža gospodarsko neodvisnost Avstrije», so pred dvema letoma pisali določeni dopisniki z Dunaja. «Nemški koncerni», so ti dopisniki trdili «so samo v zadnjih dvajsetih mesecih ustanovili 60 svojih podružnic, ki povečini izigravajo avstrijske carinske predpise in uvažajo iz Nemčije polfabrikate in dokončne fabrikate kar na veliko». Z avstrijsko - nemškim sporazumom iz leta 1957, se je tedaj še pisalo, je bilo sosedom izročenih 299 bivših nemških podjetij in 120 poslovnih deležev v skupni vrednosti 3 milijard šilingov».

Govorilo se je tudi o tem, da nemška podjetja osvajajo tudi tržišča delnic v Avstriji. Toda vesti o «tihem Anschlussu» so bile le ena plat medalje. Na drugi strani obstaja namreč tudi neizpodbitno dejstvo, da je industrija surovin v Avstriji podržavljena in je zaradi tega praktično nemogoče, da bi prišla pod tujo oblast ali kontrolo. Tega ne bi dovolil niti podkancler Pittermann, ki v imenu vlade upravlja državno imovino, skupno z bazično industrijo, bankami in železnice. «Za svobodo smo utrpeli prevelike finančne žrtve», pravi sam kancler Raab.

Plačali so tudi odškodnino avstrijskim žrtvam nacizma. Pri tem je, pa čeprav proti svoji volji, sodelovala tudi Zahodna Nemčija. V Bonnu so najprej ponujali, da bodo k 200 milijonom avstrijskih sredstev dodali še 72 milijonov šilingov kot zahodnonemški delež. Pozneje je Bonn svoj delež povečal. Razgovori med Bonnom in Dunajem tedaj niso bili prav najboljši, toda na enakopravni osnovi. «To nam je omogočil državni sporazum», pravijo avstrijski politiki. Čeprav so zanj morali mnogo «žrtvovati», predvsem na ekonomskem področju, je sporazum Avstrijo «postavil na njeno mesto v Evropi in v svetu nasploh».

Gospodarske zveze z Nemčijo najbolj utrjuje kooperacija v sistemu hidroenergetske eksploatacije Donave in, seveda, trgovina. Na seznamu najvažnejših trgovinskih partnerjev Avstrije se Zahodna Nemčija nahaja, brez konkurence, na prvem mestu. Obseg njihove celotne izmenjave pa je enak obsegu avstrijske trgovine z vsemi šestimi avstrijskimi najvažnejšimi zahodnimi partnerji, to je Italijo, V. Britanijo, ZDA, Svico. Francijo in Skandinavskimi državami.

«To pa ni vezano za politiko» pravijo Avstrijci. Trgovina je pač trgovina, kot je ljubezen le ljubezen, pač v smislu njih starega reka. V jeklarni VOEST v Lienzu glede tega radi omenjajo «sožitje» sovjetskega in ameriškega premoga v njih plavžih, ki ga uvažajo pol iz ZDA, pol iz SZ. Sicer pa na odnose z velikim sosedom, z Zahodno Nemčijo, kot tudi na odnose z velikimi silami in na mednarodne odnose nasploh, Avstrijci gledajo realno, brez vsake primesi romantike, romantike, ki je že zdavnaj odplula po «plavi Donavi».

Opazovalec, ki se spominja Dunaja iz dobe «tretjega človeka», t. j. velikega tihotapstva s penicilinom in politiko, dobe «štirih v jeepu», itd. zaman išče barvitosti različnih uniform in mešanih patrol, pač pa opaža, da se je tudi najnovejša doba avstrijske politične romantike preselila v zgodovinski muzej. Avstrijci za to dobo ne tožijo, pač pa pravijo «uživamo v svobodi tudi brez romantike».

«Pri nas so romantično nastrojeni edino le ljudje nad 60 leti,» mi pravi mlad uradnik in še od teh je le malo onih, ki se spominjajo na «slavno dobo monarhije» in čakajo vrnitve Habsburžanov. Zdi se, da je povsem zaman čakati na vrnitev Habsburžanov. Oton Habsburški se bo morda, ko bo rešeno premoženjsko vprašanje bivše kraljevske hiše, vrnil v domovino, toda ne kot vladar, pač pa kot navaden državljan. Sedaj živi na Bavarskem kot eden izmed spominov ali spomenikov na dobo «stare romantike». «Oton bi», je zabeležil neki list, «mogel postati tudi zvezni kancler Avstrije». Toda večina Avstrijcev pravi, da «je ta možnost, čeprav logična, samo teoretično izvedljiva» in da je list, ki jo je objavil, «tiskan v Zahodni Nemčiji in ne v Avstriji.»

Z. B.

RATHAUS NA DUNAJU (foto M. Magajna)

RADIO TELEVIZIJA

Sreda, 14. decembra 1960

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba in koledar; 11.45: Pisani odmevi naših dni; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Dobro zabavo vam želijo Weber, Black in Scarica; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Mario Kalin: «Rdeči rubin in plavi safir»; 18.15: V svetu kulture; 18.30: Lucijan Marija Skerjanc: Simfonija štev. 5; 19.05: Glasbeni kaleidoskop; 20.00: Sport; 20.30: «Tujca», igra v štirih dejanjih Dina Dardija, nato Južnoameriški ritmi; 22.30: Prokofjev: Aleksander Nevski, kantata op. 78.

Trst

12.25: «Tretja stran»; 14.15: Prijatelj cvetic; 14.25: Drugo dejanje Wagnerjeve opere «Somrak bogov»; 15.30: Trio tržaškega jazzovskega krožka.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 7.45: Tečaj italijanščine; 8.00: Prenos RL; 12.00: Od melodije do melodije; 12.45: Program pesmi; 13.15: Naša žena; 13.40: Orkestri in ansambli v ritmu; 14.00: Narodne pesmi in plesi; 14.30: Kulturni obzornik; 14.40: Parada plošč; 15.10: Zabavna glasba; 15.30: Zbor «Svobode» iz Kopra; 15.55: Lahka glasba; 16.00: Otroški kotiček; 16.30: Simfonični koncert; 17.40: Furlanske narodne pesmi; 18.00: Prenos RL; 19.00: Belgijske pesmi in peveci; 19.30: Prenos RL; 22.15: »The modern jazz quartet»; 22.35: Pojoč v noč; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vremenske razmere na ital. morjih; 9.00: Dixieland in New Orleans; 9.30: Jutranji koncert; 11.00: Radijska šola; 11.30: Bing Crosby, Line Renaud itd.; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Glasba mladih; 15.55: Vremenske razmere na ital. morjih; 16.00: Program za otroke: «Zvepleneke»; 16.30-16.45: Osnovni videz prometne medicine; 17.20: Izbrani listi iz komičnih oper; 18.15: Radijski odvetnik; 18.30: Enotni razred; 19.30: Upodabljajoča umetnost; 20.00: Skladbe iz filmov in revij; 21.00: Koncert italijanskega godalnega tria; 21.40: Sestanek petih; 23.00: Poje Betty Curtis.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: S pesmijo po svetu; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 13.45: Moda; 15.00: Vaš juke-box; 15.40: Kratek koncert; 16.30: Pregled glasbe in izvajalcev; 17.00: Pojo Frank Julie in Bing; 17.30: Varjetejska oddaja; 18.30: Parada orkestrov; 20.30: Dino Verde: «La bellissima epoque»; 21.45: Koncert Mendelssohnovih skladb.

III. program

17.00: Koncert skladb S. Prokofjeva, G. Confalonierija, D. Milhauda, M. Ravela; 18.30: Znanstvena oddaja; 19.00: Honeggerjev «Koncert za violino in orkester»; 19.15: Italijanski periodični tisk; 20.00: Vsakovečerni koncert: Bach, Soštakovič; 21.30: Giuseppe Dessi: «L'uomo al punto»; 23.30: Dvorakove skladbe.

Slovenija

8.05: Mladi talenti; 8.30: F. Liszt: Madžarska fantazija za klavir in orkester; 9.00: Jezikovni pogovori; 9.15: Izbrali smo za vas; 10.15: Ansambli in zborovski prizori; 11.00: Z melodijami čez kontinente; 11.30: Za cicibane; 12.00: Pihalni orkester LM; 12.15: Ing. Erik Eiselt: Racionalno krmiljenje; 12.25: Operetni zvoki; 12.40: Slovenske narodne; 13.30: Iz solistične glasbe francoskih impresionistov; 14.05: Radijska šola za srednjo stopnjo; 14.35: Orkester Mantovani; 14.40: Heribert Svetel: Vokalno-instrumentalna suita; 15.45: Uporaba jedrske energije; 16.00: Koncert po željah; 17.15: Sestanek v sredo; 17.30: Pevec Krsta Petrović; 17.45: Jazz na koncertnem odru; 18.00: Kulturna kronika; 18.20: Od Gallusa do Hindemitha; 18.45: Pihalni orkester Max Greger; 20.00: Manuel de Falla: Kratko življenje; 21.10: Skladbe za kitaro; 21.20: Zabavna glasba; 22.15: Mladim plesalcem; 22.50: Literarni nokturno.

Ital. televizija

13.00: TV šola; 17.00: TV za mladino; 18.30: TV dnevnik; 18.45: TV igra: «Med oblekami, ki plešejo»; 20.10: Made in Italy; 20.30: TV dnevnik; 21.05: Xavier Cugat in Abbe Lane v «Controcanale»; 22.20: Oddaja «Viaggiare»; 22.50: Oddaja o Slonokoščeni obali v Afriki; 23.20: TV dnevnik.

Jug. televizija

Zagreb :18.00: Oddaja za otroke. Beograd 18.45: Film iz serije «Svet v znamkah»; 19.00: «Čas, ljudje in dogodki»; 20.00; TV dnevnik; 20.30: «Sest slavnostnih vabil». Zagreb 21.30: Srečanje s filmskimi amaterji — reportaža.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) V poklicnem delu bo prišlo do majhnih sporov, ki pa bodo močno vplivali na materialni uspeh vse vaše dejavnosti.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Možen je večji uspeh, pa čeprav bo tudi veliko težav, ki jih ne bo tako rešiti. Precej nervoze v družini.

DVOJCKA (od 21. 5. do 22. 6.) Z vašimi načrti ne bo šlo vse tako gladko. Nekaj sprememb bo treba, ki pa ne bodo mnogo spremenile končnega izida.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Cemu spravljati na dan stare zadeve, ki bi vam znale prinesti mnogo hudih ur. Večer bo prijeten in čutili se boste srečne.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Srečno naključje vam bo omogočilo popraviti napako, ki ste jo napravili nehote. Izrazi simpatije z vseh strani.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Odlična priložnost za nadaljnji napredek v službi. Pazite, da vam ga ne odnese kdo izpred nosa.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Posel, ki se vam je zdel tako obetajoč, vam bo prinesel le razočaranje. Tudi sicer boste danes zelo nerazpoloženi.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) V službi ali v družbi vas bodo skušali podcenjevati. Pripravite se na to s primerno argumentacijo.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Več poguma je treba, kajti sicer bo uspeh zelo tveganega podviga šel po vodi. V dopoldanskih urah se pripravite na težave.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Ne vračajte se k starim spominom in glejte na dejansko stanje, ki se popravlja in se bo popravilo, tako da boste zadovoljni.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Vaša podjetnost je upravičena, toda morebitni neuspeh naj vas ne vrže iz ravnotežja. Bodite velikodušni nasproti šibkejšim.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Ne nasedajte dvomljivim ponudbam in računajte na lastno sposobnost. Izredno razumevanje v okolju, v katerem živite.

Goriško-beneški dnevnik

Občni zbor PD «Naš prapor» iz Pevme in z Oslavja

Eno leto plodnega delovanja v katerem se je izkazala mladina

Organizirali so več izletov in prireditev v društvenih prostorih - Izvolili so novi odbor - Ob zaključku so mladinci iz Štandreža nastopili s tremi prizori

V soboto zvečer se je vršil občni zbor prosvetnega društva «Naš prapor» iz Pevme in Oslavja ob številni udeležbi članov in ob prisotnosti tajnika ZSPD Miladina Cernete. Kot ob vsaki prireditvi prosvetarjev tega društva, je tudi v soboto deževalo, kar je negativno vplivalo na ta pomemben občni zbor, ki pa je kljub temu uspel.

Občni zbor je otvoril predsednik društva Karel Primožič s pozdravom prisotnim, nato pa je poročal o delovanju v prejšnjem letu, o pomenu ter o ciljih društva. «V aprilu je minilo leto,» je nadaljeval predsednik, «odkar se je mladina prvič sestala in sklenila, da bomo obnovili društvo «Naš prapor», ki so ga ustanovili že naši očetje.

V društvu sta se vzgajali vsaj dve generaciji; tukaj so gojili petje, si izposojali knjige, nastopali kot igralci. Fašizem je vse to zatrl. Naši ljudje, ki so bili vzgojeni v narodnostnem in svobodoljubnem duhu, so se uprli; na trgu pred dvorano stoji spomenik, ki je nema, a dovolj zgovorna priča o naših žrtvah za svobodo.

Po vojni je mladina poživljala delovanje društva, vse to do 1950. leta, ko je zavladalo mrtvilo in trajalo do lanskega leta.

Za nami imamo leto dela, lahko rečemo napornega dela, saj je bilo treba začeti od začetka. Bili smo brez izkušenj, mladi in več ali manj prepuščeni samim sebi. Če je odbor izpolnil svojo nalogo, sodite vi sami; mislim pa, da smo nekaj napravili.

Sami smo organizirali lani dva izleta; in sicer enega v Koper na ogled tovarne Tomos, v Izolo, Piran in Portorož, drugega pa v Kobarid k odkritju spomenika Gregorčiču; letos pa smo peljali okoli 100 ljudi na krasen izlet v Cerkno, bolnišnico Franja in Postojno.

Poleg tega smo aktivno sodelovali pri drugih skupnih mladinskih izletih lansko leto v Anhovo, kjer je z uspehom nastopila naša dramska skupina, letos pa smo bili maja meseca v Kopru gostje tamkajšnje mladine; pred kratkim smo bili v Trstu, kjer smo se udeležili turnirja v namiznem tenisu.

Poleg tega naj omenim tudi kulturno prireditev lani septembra, ki je doživela naravnost nepričakovan uspeh. Tedaj je nastopila naša dramska skupina in imeli smo v gosteh tudi recitatorko iz Trsta ter ansambel iz Doline.

Lansko zimo smo priredili dve predavanji, in sicer o dalmatinski obali (predaval je Miladin Cerne) in o narodnih nošah (predavatelj Peter Sancin). Številna udeležba je dokaz, da mora društvo prirejati vedno več takih večerov. To velja tudi za družbene večere, ki jih je bilo res veliko; naj omenim le martinovanje, ki smo ga letos že drugič priredili, in miklavževanje, saj smo z darovi razveselili okrog 100 otrok.

Razveseljivo je dejstvo, da se naša mladina vsak večer zbira v dvorani pri biljardu, namiznem tenisu in časopisju. Stremimo za tem, da združujemo našo mladino, ji dajemo možnost medsebojnega spoznavanja in sklepanja prijateljstva. Samo na ta način lahko dosežemo, da se izogne vplivom slabe družbe, da ne zapade brezbrižnosti.

Da bomo v tem uspeli, se obračamo na vas, dragi člani, prijatelji in tisti, ki vam je pri srcu naš slovenski življ in ki ste zanj odgovorni, s prošnjo, da nas vedno in ob vsaki priliki moralno in materialno podpirate, saj boste tako skrbeli za našo mladino za našo skupnost.»

Druga točka dnevnega reda je bilo blagajniško poročilo. Podala ga je blagajničarka Nadja Sošol. Društvo je v enem letu delovanja kupilo namizni nogomet in biljard, gramofon, vence in cvetje za spomenik padlim partizanom in razne druge potrebščine. Nekateri člani so lansko leto sami prepleskali dvorano. Ker ima društvo trenutno primanjkljaj v znesku nekaj tisočakov in ker namerava kupiti mizo za namizni tenis ter obogatiti svojo knjižnico, je blagajničarka apelirala na radodarnost in razumevanje članov in simpatizerjev.

Blagajničarki Nadji gre vsekakor vsa pohvala za požrtvovalno delo v društvenem odboru.

Poročilo je imel tudi srednješolec Ivan Figelj o kulturnih prireditvah in izletih društva.

Sledila je razrešnica staremu odboru in volitve novih odbornikov. Člani so izvolili sedem predstavnikov v izvršilni odbor, tri v nadzorni odbor ter enega mladinca izpod 15 let, ki bo v odboru zastopal svoje sovrstnike; slednjega so volili tudi mladinci izpod 15 let, ki so bili prisotni v velikem številu.

V izvršilni odbor so bili izvoljeni Nadja Sošol, Karlo Primožič, Mirko Primožič, Darko Bensa, Vojko Valentinčič, Ivan Figelj in Valter Sošol. V nadzorni odbor: Angela Boškin, Anton Sošol in Milko Klanjšček, za zastopnika mladincev pa Valter Sošol.

Za zaključek so člani prosvetnega društva iz Standreža pripravili prijetno presenečenje in nastopili so s tremi humorističnimi prizori: «Samomorilec», «Pudrnica» in «Dolžnost je vendar dolžnost». Igrali so Breda Peric, Renata Delpin, Aleš Hoban, Ivo Bordon in Devan Brisko. Režiral je z uspehom Miladin Černe.

Vse prisotne so spravili v dobro voljo in želi veliko ploskanja. Društvo iz Pevme se jim za nastop toplo zahvaljuje.

Tako so naši prosvetarji iz Pevme in Oslavja napisali novo poglavje v zgodovini prosvetnega društva «Naš prapor», ki je že od nekdaj branik slovenske besede v teh krajih.

— .

Urnik javnih lokalov

Goriška kvestura sporoča, da bodo lahko vsi javni lokali odprti celo noč 24., 25., 26. in 31. decembra ter 1., 5. ter 6. januarja 1961. Omenjeno navodilo pa ne velja za tiste lokale v katerih se prodajajo izključno alkoholne pijače.

—«»—

Cepljenje živine na Vrhu

V petek 16. decembra bo živinozdravnik cepil živino na Vrhu. S cepljenjem bo pričel ob 8. uri. Za vsako glavo bodo živinorejci plačali po 220 lir.

—«»—

Obvestilo za trgovce

Na željo konzulata republike Bolivije, trgovinska zbornica v Gorici obvešča vse trgovce, ki trgujejo z omenjeno državo, da odslej naslovijo svoje prošnje na konzulat v Milanu, Ul. Baracchini 2, tel. 865556 in ne na generalni konzulat v Genovi kot doslej.

Isto velja tudi za vse tiste, ki nameravajo prositi za vstopni vizum v to državo.

—«»—

Razprava o proračunu mestnih podjetij

Drevi bo razprava goriškega občinskega sveta, na kateri bodo razpravljali o proračunu občinskih podjetij, ki so ga skupno z obsežnim poročilom razdelili svetovalcem. Proračun plinarne, vodovoda in elektrarne ima enake značilnosti kot vsa prejšnja leta: plinarna naj bi imela uravnovešen proračun, vodovod naj bi izkazoval 44 milijonov lir primanjkljaja in naj bi na takšen način porabil ves dobiček elektrarne.

Najvažnejše poglavje proračuna mestnih podjetij je gradnja lastnega vodovoda pri kraju Mocchetta, kjer je že nekaj vrtin, iz katerih črpajo vodo za poskušnjo. Ker dela dobro napredujejo, se mestni vodovod nadeja, da bo s prihodnjim letom omejil nakup vode iz Jugoslavije na 3 milijone kub. m na leto.

Zaključek Andrejevega sejma in priprave za božično razsvetljavo

Po enotedenskem hrupu se je v nedeljo zvečer zaključil Andrejev sejem. V ponedeljek so delavci pričeli razstavljati zabavišča in jih nalagati na vozove, ki polagoma zapuščajo naše mesto in se odpravljajo drugam, kjer jih spet čaka nekaj podobnega kot v Gorici.

Po nekaterih ocenah naj bi letošnji Andrejev sejem obiskalo blizu 50.000 oseb, kar naj bi bilo približno toliko kot v letih, ko so zabeležili najboljši obisk. Temu primerne so bile tudi kupčije. Lastniki zabavišč so bili zadovoljni z obiskom in z dohodki, čeprav je vreme zelo nagajalo in se kupcem iz Jugoslavije ni izplačalo trošiti denarja, ker je tečaj dinarja zanje skrajno neugoden.

Ker je Andrejev sejem privabil v mesto dosti ljudi, so imeli velik promet tudi v kinematografih in pa v trgovinah, kjer so kot vsako leto zabeležili največ kupčij, kar predstavlja dovolj tehtni razlog za trditev nekega predstavnika trgovinske zbornice, da predstavlja Andrejev sejem obdobje najplodnejšega trgovskega delovanja v celem letu. Lastniki zabavišč so pred odhodom podarili občini 122.000 lir, ki jih je občinska uprava namenila domu onemoglim.

Sedaj so v teku priprave za božično razsvetljavo po glavnih mestnih ulicah, kjer delavci že postavljajo barvane žarnice, ki bodo svetile od božiča do treh kraljev. Letošnja novost bo zvezda repatica na Gradu in rdeče razsvetljena okna.

—«»—

Sredstva za Alojzijevišče

Goriški urad ustanove državnih loterij sporoča, da je predsednik republike odredil, naj se dobiček loterije v Monzi, ki je bila 29. junija, razdeli potrebnim ustanovam. Med drugimi ustanovami v Trstu in Vidmu je tudi slovensko Alojzijevišče v Gorici, ki bo prejelo 0.44 odstotka dobička.

—«»—

Neroden padec

V bližini lastnega stanovanja in sicer v Ul. Colombini je včeraj padla 72-letna upokojenka Karolina De Blasizio. Z rešilnim avtom so jo prepeljali v civilno bolnišnico, kjer se bo morala zaradi zloma stegnenice zdraviti 60 dni, seveda če ne bodo nastopile komplikacije.

—«»—

Padec v stanovanju

V civilno bolnišnico so včeraj prepeljali z avtom Zelenega križa 87-letno Carolino Donzetti iz Standreža Ul. Sv. Mihaela št. 27. Žena je včeraj zjutraj okoli 10. ure padla v stanovanju in si zlomila stegnerico. Zdravniki so jo pridržali na opazovanju.

Novi člani odbora prosvetnega društva «Naš prapor» z nadzorniki in predstavnikom najmlajših članov

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

V petek boksarski dvoboj Trst-Ljubljana

Najzanimivejša točka sporeda dvoboj Nino Benvenuti-Bitenc

V soboto bi morali Ljubljančani nastopiti v Gorici, šovinisti pa so prireditev preprečili

Čez nekaj dni bomo pozdravili v naši sredi ljubljanske boksarje, ki se bodo končno spoprijeli z usnjenimi rokavicami s tržaškimi nasprotniki. To bo prvič po osvoboditvi, da bo Trst sprejel v goste boksarje z onkraj meje in ker bo s tem led prebit, upamo, da bomo imeli priliko prisostvovati še drugim nastopom Jugoslovanov v Trstu in Tržačanov v Jugoslaviji.

Zal šovinizem še ni izginil iz vrst športnikov. Mislimo na Gorico, kjer bi morali ljubljanski boksarji nastopiti v soboto. Boksarski večer je pripravljalo društvo Olimpia iz Cormonsa, ki je že stopilo v stik tako s kvesturo za dovoljenje kakor tudi s CONI. Vse je bilo že pripravljeno, toda boksarska zveza ni izdala privoljenja z bedastim in skrajno neslanim izgovorom «da so osebe in dejstva, ki so proti temu dvoboju». Radi bi videli kdo so te osebe, da ne sprašujemo po dejstvih, ki govorijo ravno obratno. Sicer so nam nekatere osebe dobro znane po svojem nazadnjaškem političnem mišljenju, ki ga skušajo propagandirati tudi med športne kroge. Nam je samo žal, da bodo Goričani prikrajšani lepega boksarskega večera. Sicer bi bilo zelo umestno, da bi se že vnaprej določili organi, ki naj bi bili pristojni za organizacijo teh športnih prireditev posebno v takih primerih, ko gre za nastope mednarodnega značaja. Sploh pa bi bilo treba prenehati s politiko «veta» iz nešportnih razlogov.

Kar pa Gorica ne bo imela prilike videti, to bo imel Trst in brez dvoma ne bo nihče razočaran. Odložitev, ki so jo zahtevali Ljubljančani, ni škodila, ker sta se lahko stranki v tem času domenili tudi za nastop olimpijskega prvaka Nina Benvenutija. Brez dvoma bo njegov nastop s slovenskim prvakom Bitencem glou večera, ki ga vsi že nestrpno pričakujejo. Benvenuti se bo v petek spoprijel z močnim Bitencem, ki mu ne bo dal miru in ga bo skušal spraviti v zagato. Ni izključeno, da bo prav z borbo z Bitencem Benvenuti zaključil svojo amatersko kariero in da bo presedlal v bolj donosno profesionistično kategorijo.

Sicer bodo tudi ostale borbe ostre in napete, ker se Tržačani kot Ljubljančani zavedajo, da gre za povratni dvoboj. V prvem so zmagali Ljubljančani, kdo pa bo v petek? Ne smemo misliti, da prihajajo Ljubljančani z novinci v Trst. Skoraj vsi boksarji imajo za seboj leta in leta treninga in precejšnje število nastopov. Nekateri pa sploh spadajo med najboljše boksarje Jugoslavije, saj so ji določili za reprezentanco, ki bo v prihodnjem tednu nastopila proti sovjetskim boksarjem.

Prireditelji so že sestavili celotni razpored večera. Dvoboj Trst - Ljubljana se bo začel točno ob 21. uri, še prej pa bo nekaj srečanj med domačimi boksarji. Razpored glavnega dvoboja je naslednji:

peteinja kat.: KOVAČ (L) - DELDEGAN (T)
peresna kat.: VUK (L) - DELDEGAN II (T)
lahka kat.: ZURMAN (L) - GRADOLFI (T)
lahka kat.: BABIC (L)-BENVENUTI II (T)
lahka kat.: VUK I (L) - ROMANO (T)
welter kat.: SLAVIC (L) - CALLIGARIS (T)
welter kat.: PRESEREN (L) - BENVEGNU (T)
welter težka: BITENC (L) - BENVENUTI N. (T)
srednja kat.: FABIANI (L) - PIVETTA (T)
srednjetežka kat.: DROFENIK (L) - VIT (T)

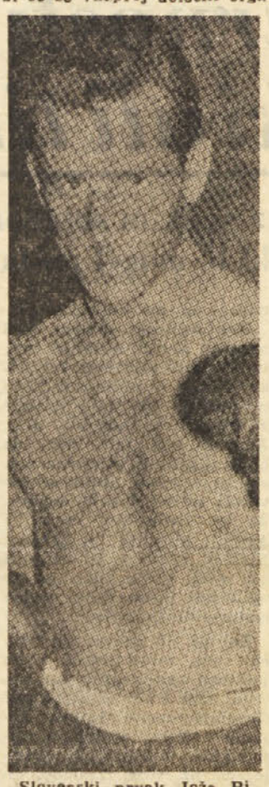

Slovenski prvak Jože Bitenc bo imel v petek težko delo: spoprijel se bo z olimpijskim prvakom Ninom Benvenutijem

Diletantsko nogometno prvenstvo

Terzo in Romana še vedno na vrhu

Neodločen izid derbyja med Ponziano in Libertas

V B skupini diletantskega nogometnega prvenstva se je vodečemu Terzu in tržaški ekipi Cremcaffé, kljub nedeljskemu počitniškemu turnusu, posrečilo oddaljiti se od Sangiorgine, ki je spodrsnila na igrišču miljskega Fortituda. To pa ni edino presenečenje nedeljskega kola.

Precej prahu je dvignil poraz moštva Saici na domačem igrišču po zaslugi Cervignana, za katerega ni nihče mislil, da bi bil sploh zmožen takega uspeha. In vendar je zadostoval edini dosežek, da so se gostje vrnili domov v Cervignano z obema točkama v žepu.

Medtem ko je Cremcaffé počival, je Terzo sprejel v goste Fiumicello in kot vodeča ekipa je pač morala pokazati svoje sile. Domačini se niso šalili in čeprav se jim ni bilo treba dosti truditi, so nasuli gostom v mrežo šest žog. O Fortitudu smo že rekli, da je slavil zmago na domačih tleh, medtem ko je druga miljska enajstorica Muggesana gostovala na igrišču Svetoivančanov. Ta derby se je zaključil brez vsakršnega gola. Od ostalih moštev naj omenimo poraz CRDA v Trivignanu ter pičli, a zasluženi zmagi moštev INA in Rivignano nad Gradese in Aquileio.

***

V C skupini je bilo zanimanje osredotočeno v tržaški derby med Libertasom in Ponziano. Tekma se je končala kot pri derbyju v B skupini, brez zmagovalca in poraženca. Igra sama je precej razočarala navijače obeh moštev. V tej skupini se nadaljuje samotno napredovanje vedno odlične Romane, ki je tudi v nedeljo na igrišču Amoca odpravila nasprotnike z visokim rezultatom. Za njo sta se znašla s precejšnjo razliko v točkah moštvi iz Ronk in Mosse. Prvi so si šli po zmago na igrišče Cormonese, drugi pa so bili prisiljeni na delitev točk, kar je precej slabo, ker se je to zgodilo na domačih tleh.

Končno naj omenimo še domačo Sv. Ano, ki se nikakor ne more znajti in najti prave poti za vzpon v lestvici. Trenutno je na predzadnjem mestu tik pred Amocom in če ne bo prišla do kake zmage, se bo morala enajstorica posloviti iz te skupine. V nedeljo je Torriana, ki je prišla na gostovanje, prisilila na delitev točk, kar ni prevec častno za tržaško ekipo.

Skupina B

IZIDI

*S. Giovanni-Muggesana 0:0, *Fortitudo Sangiorgina 1:0, *Trivignano-CRDA 3:1, Cervignano-*Saici 1:0, *Terzo-Fiumicello 6:1, *INA Gradese 2:0, *Rivignano-Aquileia 2:1.

LESTVICA

Terzo	10	7	2	1	22	9 16
Cremcaffé	10	8	0	2	18	9 16
Sangiorgina	10	6	1	3	31	12 13
Fortitudo	9	4	3	2	9	7 11
Saici	9	3	5	1	14	12 11
INA	9	5	1	3	14	15 11
Muggesana	10	2	5	3	10	11 9
Trivignano	10	3	3	4	16	17 9
Fiumicello	9	3	2	4	10	16 8
CRDA	10	4	0	6	15	17 8
Cervignano	9	4	0	5	11	16 8
Rivignano	9	2	3	4	8	11 7
S. Giovanni	9	1	4	4	9	13 6
Gradese	10	1	4	5	7	24 6
Aquileia	9	0	3	6	6	17 3

Prihodnje tekme (18.12.1960)

CRDA-San Giovanni, Cremcaffé-Saici, Sangiorgina-Trivignano, Gradese-Aquileia, Rivignano Fortitudo, INA-Terzo, Fiumicello-Cervignano.

Skupina C

IZIDI

*Ponziana-Libertas 0:0, Romana-*Amoco 6:1, Ronchi-*Cormonese 3:0, *Pro Romans-Edera 0:0, *Mariano-S. Canciano 3:2, *Mossa-Pieris 1:1, *Sant'Anna-Torriana 2:2.

LESTVICA

Romana	10	7	3	0	26	9 17
Ronchi	9	5	3	1	16	5 13
Mossa	9	5	3	1	15	10 13
Mariano	9	4	4	1	13	11 12
Ponziana	10	3	6	1	17	8 12
Turriaco	10	4	4	2	25	18 12
Pieris	9	3	5	1	13	6 11
Torriana	9	3	4	2	13	9 10
Libertas	11	2	6	3	15	15 10
Edera	10	2	5	3	11	12 9
P. Romans	9	2	3	4	6	12 7
Cormonese	10	2	2	6	6	16 6
S. Canciano	10	1	4	5	8	12 6
Sant'Anna	10	1	2	7	10	26 4
Amoco	9	1	0	8	7	29 2

Prihodnje tekme (18.12.1960)

Ponziana-Pro Romans, Edera-Cormonese, Turriaco-Mariano, Ronchi-Romana, Amoco-San Canciano, Torriana-Pieris, Mossa-Libertas.

Po zmagi Italije nad ZDA

«Challenge-round» Avstralija - Italija

Finalno srečanje za Davisov pokal bo v Sydneyu od 26. do 28. t. m.

PERTH, 13. — Prvič po 1937. letu, ko je Velika Britanija izgubila v Wimbledonu proti ZDA, bo ime evropske države vpisan v «challenge-round» Davisovega pokala. Italijani, tako komentirajo Američani zmago nad njihovimi teniškimi igralci, so dosegli neverjeten uspeh. Potem ko so izgubili obe igri med posamezniki, so popolnoma prebrnili rezultat s tem, da so zmagali v doublu in v ostalih dveh igrah. Tako so si Italijani priborili pravico do nastopa v «challenge-round» za Davisov pokal z Avstralci.

Poraz Sirole po zaslugi Buchholza je potrl Italijane, ki so tako obupali nad zmago. Ta dvom se je povečal po zmagi MacKaya nad Pietrangelijem. V tretjem dnevu sta igralca plavih zmagala v doublu, kar so sicer vsi pričakovali. Nihče pa ni pričakoval zmage Sirole nad bolj kvotiranim MacKayem in končne zmage Italije s 3:2.

«Challenge-round» bo 26., 27. in 28. tega meseca v Sydneyu. Nasprotnika Italijanov bosta Neal Fraser in Rod Laver, ki spadata brez dvoma med najboljše amaterje na svetu. Prognoze seveda govorijo v prid Avstralcev, če ne zaradi drugega pa zato, ker bosta igrala v njuni domovini. V primeru uspeha bi bila ta njihova 16. zmaga. Rekord zmag v «challenge-round» pa pripada Ameriki z 18 zmagami, medtem ko se Velika Britanija oponaša z 9, Francija pa s 6.

—«»—

V PETELINJI KATEGORIJI

Piero Rollo ohranil naslov italijanskega prvaka

TURIN, 13. — Piero Rollo je v današnjem srečanju za italijanski naslov z uradnim izzivačem Ugom Milanom obdržal svojo krono. Sicer so bili sodniki mnenja, da se je borba končala neodločeno, kar pa ne predstavlja resnične slike v ringu. Rollo je bil od tretje runde dalje boljši od nasprotnika, ki je sicer žilavo napadal, vendar se je takoj videlo, da je njegova tehnika zelo revna. Sedanji prvak pa se je večkrat poslužil grobosti, za kar ga je sodnik uradno opozoril, medtem ko ga je občinstvo izžvižgalo. Rolla sedaj čakajo številni nastopi, ki bi ga morali pripeljati do praga svetovnega prvenstva v petelinji kategoriji.

V peresni kategoriji je prvič kot profesionist nastopil tudi olimpijec Musso, ki je v borbi za šest rund premagal po točkah Francoza Boutentina iz Pariza.

Visoka zmaga Juventine Izenačenje Sovodenjcev

Juventina je premagala Kaprivo z rezultatom 8:1, Sovodnje pa so izenačile s Faro

Juventina je v nedeljo pokazala, da je res najmočnejša ekipa letošnjega prvenstva. Zmagala je proti Kaprivi z visokim rezultatom 8:1. V prvem polčasu sicer ni kazalo, da se bo Juventina tako lepo odrezala, kajti naredila je samo dva gola in gostje so celo skrajšali razdaljo. Igrali so namreč individualno in še to na sredini igrišča ter so le redko prodrli pred vrata Kaprive. V drugem pol času pa se je Juventina vrnila na igrišče čisto prenovljena. Igrali so presenetljivo hitro igro in z vseh strani obstreljevali nasprotnikova vrata. In tako je začela toča golov. Sest so jih naredili, veliko strelov je vratar ubranil, še več pa so jih pogrešili. Gostje so bili čisto zmedeni pred tako igro in so se, kolikor se je dalo, še kar častno branili. Kajti marsikatera druga ekipa bi jih veliko več prejela.

Igrali so: Devetak; Mozetič, Paškulin; Puja, Furlan, Castelli, Petejan, Comelli, Pisli, Ivič.

Nedeljsko srečanje med Sovodenjci in Faro je bilo zelo napeto in to od začetka da do konca igre. Napadi so stalno valovili iz enega polja na drugo in vratarja sta imela precej dela. Oba sta se sicer kar dobro izkazala, ker sta klonila samo pred enajstmetrovko. Prvi so prišli v vodstvo Sovodenjci in to že v prvih minutah igre. Ko je namreč Ferfolja prodrl v kazenski prostor, ga je branilec zrušil. Sodnik je brez obotavljanja prisodil enajstmetrovko, katero je Oblak točno realiziral. Po prejetem golu gostje niso vrgli puške v koruzo in začeli sistematično napadati. Venzadržala vse napade, pri čedar je Sovodenjska obramba mer se je zlasti odlikoval vratar. Prvi polčas se je tako končal v korist Sovodenjcev. V drugem polčasu se potek igre ni spremenil. Napadi ene ekipe so sledili protinapadi druge. Seveda so gostje ostro napadali, ker so hoteli za vsako ceno doseči gol, da bi tako izenačili. Uspelo jim je tik pred koncem igre, ko jim je sodnik tudi njim prisodil enajstmetrovko. Priznati moramo, da si je Farra zaslužila izenačenje, ker je res lepo igrala. Ta ekipa je najmočnejša od vseh, ki so jih do sedaj Sovodenjci srečali, zato so lahko kar zadovoljni z rezultatom.

Igrali so: Suligoj; Kovic, Obiak; Tomsič, Hess, Podgornik; Florenin, Re, Ferfolja, Oblak I., Petejan.

Kino v Gorici

CORSO. 16.00: «Veter z juga», R. Salvatori, C. Cardinale.
VERDI. 16.30: «Vrag v ogledalu», O. De Havilland, D. Bogarde.
VITTORIA. 17.00: dokumentar «Evropa od zgoraj» v barvah.
CENTRALE. 17.00: «Tujec», G. Pech, J. Griffiths, v barvah.
MODERNO. 17.00: «Cozella».

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna Alesani, Ulica Carducci št. 12, tel. 22-68.

NOGOMET

SAN PAULO, 13. — Med izgredi, ki so nastali sredi nogometne tekme v predmestju San Paulo je neki gledalec ustrelil mladega igralca, ki je izdihnil. Njegovi soigralci so iz protesta na kraju razpustili moštvo in takoj zažgali celotno nogometno opremo.

BORIS PAHOR: 21.

Onkraj pekla so ljudje

Roman

Ali je mogoče vcepiti takšen strah ljudem, da ne vidijo šest sto klapavih teles in umazanih cunj? Ali pa je mogoče vcepiti ljudem takšno zaničevanje manjvrednih plemen, da dve deklici s svojim hladom uničita sprevod šest stotih sužnjev in gresta po pločniku, ko da sta na ulici samo tihota in sneg. A vendar so tam majhna mlekarna, urarjeva izložba, brivnica in pekarna tihe in zapuščene v prvih popoldanskih urah kakor povsod drugod na svetu, kjer prebivajo živi ljudje. Da, a pravo zadoščenje je oditi z izmeno, ki ji načeluje Kapo Peter; popoldne je in sonce obliva gruče z vodeno svetlobo. A Peter nič ne priganja ljudi, ki se zbirajo na širokem prostoru ob izhodu; mirno jih šteje kakor mojster, ki pozna svoje delavce. Sicer ima prišit na prsih pod številko zelen trikotnik kakor vsi nemški hudodelci, a v taborišču ni zaradi uboja niti nima banditskega obraza. Menda je olajšal majhno banko ali nekaj podobnega. A to bi mu človek skoraj štel v dobro, ker ne ravna svinjsko z ljudmi in je z njimi dobrodušno resen, kakor da so nesrečni otroci, ki so se zaradi svoje mladoletne pameti nepreviđno poigrali s smrtjo. In skoraj da ima tak vtis o njih tudi bolničar, ko se ob izhodu gnetejo okoli njega, zato da bi jih oprostil odhoda na delo. «Jaz, jaz!» ga kličejo. «Glej mene, glej mene!» ponavlja nekdo in odpenja hlače v koraku ter jih spusti, da padejo dol kakor zebrasta koža z odrte živali. Suha, pergamentna stegna polita z redko kavino goščo, tako kolena in upadla luskinasta meča v hlačnikih. Napisal mu je listek za Revier, seveda, ker takšnega ga bodo prav gotovo sprejeli in zvečer ga bo našel v svoji sobi. Potem je napisal listek za tistega, ki ima namesto nog mesnata kopita in ki se je preril skozi gnečo, medtem ko tisti s spuščenimi hlačami racajo in lovijo ravnotežje v črtasti in razburjeni množici. Potem je nekomu vtaknil termometer pod pazduho in ta čas spet napisal listek nekomu z drisko. A to je bilo nevzdržno razburkano morje, ki je butalo vanj z vseh strani in klicalo: «Glej mene, glej mene!» Hitel je pisati listke in hkrati lovil z roko termometer, ki ga je nekdo držal visoko v zraku nad glavami, vse dokler se niso tam spredaj že postavljene vrste začele premikati skozi izhod in je bilo slišati glas Kapa Petra, ki je uravnaval vrstam korake: Links — zwo — drei — vier! Links — links — links!

Pred stražnico jih je častnik štel. Po petelinje je bil zravnan in ko je šel s svojo leseno lekarno mimo njega, je imel občutek zmagoslavja. Mislil si je: le stoj, a tisti, ki ima osemintrideset stopinj vročine, se nocoj ne bo vozil v železni škatli in mogoče je, da ga danes ne bo vzela pljučnica. Menda ima takšen občutek vladar, ko podpiše odlok o pomilostitvi. A najbrž vladar večkrat niti natanko ne ve, kaj je podpisal, ne ve, koga je rešil pogina, medtem ko je on v naglici, skoraj mrzlično oddal petnajst listkov in to je bil hoten, zavesten poskus, da bi prevaral smrt.

Seve bi kdo lahko oporekal, da je bil poskus zelo šibek, ker so reveži zaradi njegovih listov poginili samo nekaj dni kasneje. Že. A vendar ni izključeno, da se je eden od tistih rešil; in že ta možnost je vredna celo človeško življenje. Prav gotovo bi ga poročnik Nalecki sicer vljudno, a nekako prizanesljivo gledal, če bi mu povedal o tem; a ne bi mu o tem pripovedoval za noben denar, ne njemu, ne nikomur. A morda je prav, da so takšni bojeviti ljudje na svetu, ki zasledujejo sovražnika in zakričijo «Hura!», ko ga naskočijo. Morebiti je v ekonomiji človeštva pravilno, da so takšni ljudje, kajti vanje je človek spravil ostanke svojega ponosa; a zanj ne more biti odrešilno, če bivši partizanski komandant s samozavestnim glasom pripoveduje: «Ko sem tistega dne ukazal napad na nemško kolono...» In tako dalje. Njemu zadostuje, da je zmagoslavno stiskal usnjeni ročaj lesene lekarne, ko je šel mimo stražnice, pa čeprav so straže nabijale puške in vihtele brzostrelke na rame ter se sproti postavljale ob stran vrstam kakor pogrebci, ki so komaj čakali na začetek pogrebnega sprevoda. Vendar je bil zaradi sončne svetlobe tisti odhod bolj prijeten kakor sicer. Sneg je bil mehek in kljub temu, da je v ozračju pridih smrti, se zdi, da se skuša narava izmuzniti, skrivoma in tipaje, izpod tančice pogina. Dve hišici sta na samem ob cesti in žive duše ni nikjer, samo v nadstropju majhna deklica menda stoji na stolici, ko pritiska obrazek k šipi. Nedolžno se smehlja, kakor da je priča zabavnim cirkuškim prikaznim, a tisti hip ni njen nasmešek nič hudoben, samo anahronističen. Kakor tisto sonce tam zgoraj. In sonce je vznemirilo tudi gneče v vozovih z obitimi okni, da jim je bil vlak privid dobrega vlaka čez domačo pokrajino s pravim soncem na strmih zasneženih strehah. Nekdo je prižgal centimeter dolg, rjavkast čik in ga vabi: «Bomo povlekli?» Govorijo pa vse evropske jezike in zaradi sonca se ruska stepa tam zunaj združuje s francosko ravnino in s holandsko planjavo v beli nemir; tako da sneg tam zunaj ni več sneg, ampak razsvetljena slika odrešenja, skok v neverjetno deželo svetlobe. Se toliko bolj, ko potem korakajo skozi Niedersachswerfen in ukrajinske družine pred lesenimi barakami napregajo konje pred velike sani in se otroci sankajo po drčah. Vse je skoraj Brueghelova zimska slika, da ni njihove procesije cokel in črtastih cunj. Ko pa se vzpenjajo v visoke Kruppove posode, da bingljajoče noge iščejo podstavka, jih z okna nasprotne hišice opazuje dekle. Nič si ne otre oči kakor alzaške žene v Sainte Marie aux Mines. A njen pogled je vendar presenečen in telesno zbegan. Sloni na oknu s prsmi na prekrižanih laktih in je nepremično zbrana, njene oči pa se odsotno svetijo, ko da se ne morejo prepričati o tako velikem številu uničenih samcev. Da, nekaj lahkoživega je na njenem licu, a njene oči so kakor zarotnice, ker je v njihovem motnem lesketu obžalovanje za izgubljeno strastjo.

Toliko je bila torej tista pot drugačna ko po navadi, in ker sonce ni bilo še zašlo in je bil mraz znosen, je nekaj straž posedlo po lesenem vozičku, ki je uvrščen med železne zaboje. Ni vodoraven, na sredi ima po dolgem sedež v obliki trapeza, tako da držijo esesovci, ki na obeh straneh sedijo na njem, stopala na ozki zasneženi polici. Tiščijo puško med nogami in drgnejo sneg s čevlji, nato pa buljijo predse kakor poraženi lovci brez domišljije. Tako sta sedela tudi tista dva v baraki, ko so odšli deportiranci v predore; gledala sta njega, ki je obvezoval ranjenca, in čemela na klopi nedaleč od peči. Dolgočasita se seveda, a je vendar bolje ždeti ob peči, v kateri gorijo gladke kocke lignita, kakor pa stati v predoru na prepihu, ko nečloveško drdrajo kompresorji in pokajo mine. Kapo jima v baraki kakšen krat krajša dolgčas, a tudi Kapo nato odide, tako gledata onadva skozi okno mrežo ozkotirnih tračnic, ki tečejo po soteski in izginjajo v tridesetih predorih. Samo ko nepričakovano silna mina strese barako, se zdrzneta in privzdignetа zadnjici, ko da nista gotova, ali ni mogoče bomba iz letala. Kajti sirena večkrat tuli. Ranjencev pa bi najrajši ne gledala, a baraka je majhna in on prav pred njima obvezuje tistega, ki je bel od prahu, ko da je prišel iz mlina. Prsti desne roke nimajo členkov; a so tako zadelani z belim prahom, da se skoraj ne opazi, dokler jih ne opere. Brusil je sveder za kompresor, pravi, in drži roko od sebe, ko da ni njegova. In celo nasmehne se, ko da njegov zaprašeni obraz nima nobene zasluge, če mu prija toplota barake, empak je to zasluga samo njegovih členkov. Tisti, ki imajo grižo, pa sedijo ko omamljeni od toplote na klopi; nič nimajo pokazati, zakaj jih je oprostil dela, samo vonj po stranišču počasi oblega notranjost barake. Da, tisti dan je bilo drugače, ker je Peter tako vzrojil zaradi inženirja. Visok, tisti inženir, mlad in plavolas in v usnjenem vetrnem jopiču. Ko vihar je prišel v barako in se razkoračil pred bolniki, ki so sedeli na klopi: «Kaj delajo tukaj ti simulanti?» se je zadrl. Odgovoril mu je: «Ta je ves moker od driske. Ta si je odrezal členke na levi roki. Ta ima stopala debela ko zeljnate glave. Ta tukaj je ves posran od griže. Ta...» «Hinavci!» je zakričal inženir. «Marš ven! Marš ven!» A oni so trudno pogledali njega, ki je bil njihov bolničar, in nepremično sedeli. Tedaj je on rekel: «Na mojo odgovornost ne bo šel nihče od njih iz barake.

Se nadaljuje